

Примено:	01. 04. 2019		
Орг. Ед.	Број	Прилог	Вредност
0201	-	274/4	

Службен весник на РМ, бр. 64 од 28.3.2019 година

20190640903

СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

Врз основа на членот 16 став 3 од Законот за високото образование („Службен весник на Република Македонија“ број 82/18), Собранието на Република Северна Македонија, на седницата одржана на 27 март 2019 година, донесе

ОДЛУКА ЗА ДАВАЊЕ СОГЛАСНОСТ НА СТАТУТОТ НА УНИВЕРЗИТЕТОТ „МАЈКА ТЕРЕЗА“ - СКОПЈЕ

1. Собранието на Република Северна Македонија дава согласност на Статутот на Универзитетот „Мајка Тереза“ – Скопје.
2. Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

Бр. 08 - 2151/1
27 март 2019 година
Скопје

Претседател на Собранието
на Република Северна
Македонија,
м-р **Talat Xhaferi**, с.р.

UNIVERSITETI "NËNË TEREZA" NË SHKUP
УНИВЕРЗИТЕТ "МАЈКА ТЕРЕЗА" ВО СКОПЈЕ
"MOTHER TERESA" UNIVERSITY IN SKOPJE

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
СОБРАНИЕ
НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
СКОПЈЕ
27.02.2019

Org. единица	Број	Прилог	Вредност

Универзитет „Мајка Тереза“ во Скопје
Universiteti “Nënë Tereza” në Shkup
Бр./Nr. 0302-2713
Од/Prej 27.02.2019

ДО: Собрание на Република Северна
Македонија
Ул. Бул. 11 Октомври бр. 10
1000, Скопје
Република Северна Македонија

DERI TE: Kuvendi i Republikës së
Maqedonisë së Veriut
Rr. Bul. 11 Tetori nr. 10
1000, Shkup
Republika e Maqedonisë së Veriut

12 Ударна Бригада
2а/7-ми спрат,
1000 Скопје,
Република Северна
Македонија
+389 2 3161 004
www.unt.edu.mk

12 Udarne Brigada
2a/ kati i 7-të,
1000 Shkup,
Republika e Maqedonisë
së Veriut
+389 2 3161 004
www.unt.edu.mk

ПРЕДМЕТ: Доставување на Статут

LËNDA: Dorëzim i Statutit

Почитувани,

Të nderuar,

Во прилог на овој допис ви го доставуваме предлог - Статутот на Универзитетот „Мајка Тереза“ број 0101-274/1 од 27.02.2019 година, во кој се вметнати забелешките од Комисијата за образование, наука и спорт и Законодавно – правната комисија на Собранието на Република Северна Македонија доставени со Ваш број 11-1282/7 број 21.02.2019 година, за ваше понатамошно постапување.

Të bashkangjitur me këtë shkresë po ua dorzojmë propozim - Statutin e Universitetit “Nënë Tereza” në Shkup me numër 0101-274/1 të datës 27.02.2019, në të cilin janë të inkorporuara vërejtjet e Komisionit për arsim, shkencë dhe sport dhe Komisionit juridiko – ligjvënës pranë Kuvendit të Republikës së Maqedonisë së Veriut me numër Tuajin 11-1282/7 të datës 21.02.2019, për veprimin tuaj të mëtejshëm.

Со почит,

Me respekt,

Ректор /Rektor,
Prof. dr. Aziz Pollozhani

Врз основа на член 94 став 1, точка 1 од Законот за високото образование (Службен Весник на Република Македонија број 82/18), Сенатот на Универзитетот „Мајка Тереза“ во Скопје, на седницата одржана на 27.02.2019 година, ја донесе следнава:

Në bazë të nenit 94 paragrafi 1, pika 1 të Ligjit mbi Arsimin e Lartë ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" nr. 82/18), Senati i Universitetit "Nënë Tereza" në Shkup, në mbledhjen e mbajtur me datë 27.02.2019 solli këtë:

12 Ударна Бригада
2а/7-ми спрат,
1000 Скопје,
Република Северна
Македонија
+389 2 3161 004
www.unt.edu.mk

12 Udarina Birgada
2a/ kati i 7-të,
1000 Shkup,
Republika e Maqedonisë
së Veriut
+389 2 3161 004
www.unt.edu.mk

ОДЛУКА

1. Сенатот на Универзитетот „Мајка Тереза“ во Скопје донесе Одлука за усвојување на предлог – Статутот на Универзитетот усогласен со новиот Закон за високото образование и забелешките од Комисијата за образование, наука и спорт и Законодавно – правната комисија на Собранието на Република Северна Македонија.
2. Одлуката да се достави до Собранието на Република Северна Македонија за натамошно постапување.
3. Ова Одлука влегува во сила со денот на донесувањето.

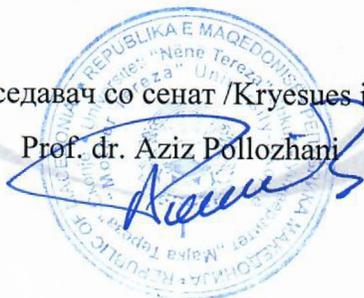
VENDIM

1. Senati i Universitetit "Nënë Tereza" në Shkup solli Vendim për miratimin e propozim – Statutin e Universitetit në pajtueshmëri me Ligjin për Arsimin e Lartë dhe vërejtjet e komisionit për arsim, shkencë dhe kulturë dhe Komisionit juridiko – ligjvënës pranë Kuvendit të Republikës së Maqedonisë së Veriut.
2. Vendimi të dorëzohet deri te Kuvendi i Republikës së Maqedonisë së Veriut, për veprim të mëtutjeshëm.
3. Ky Vendim hyn në fuqi ditën e sjelljes së tij.

Изработил / Punoi: В.К

Претседавач со сенат / Kryesues i senatit

Prof. dr. Aziz Pollozhani

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

**СТАТУТ
НА УНИВЕРЗИТЕТОТ „МАЈКА ТЕРЕЗА“
ВО СКОПЈЕ**

Скопје, Февруари 2019

СОДРЖИНА

ОСНОВНИ ОДРЕДБИ	7
Положба на Универзитетот „Мајка Тереза“ во Скопје.....	7
Назив и седиште	7
Предмет на уредување	7
Академска заедница и Етички кодекс	8
АВТОНОМИЈА НА УНИВЕРЗИТЕТОТ	8
Отчетност и одговорност.....	9
Неповредливост на универзитетскиот простор	10
Неприкосновеност на автономијата	10
Мирно решавање на споровите	11
ЈАВНОСТ ВО РАБОТАТА.....	11
ДЕЈНОСТ НА УНИВЕРЗИТЕТОТ И НА ЕДИНИЦИТЕ	
Дејност на Универзитетот	13
Дејност на единиците	14
СТУДЕНТИ	
Статус на студенти	14
Права и обврски на студентите	14
Мирување на обврските на студентот	14
Престанок и обновување на статусот на студент	15
Премин од едни на други студии	16
Премин на студиски програми на Универзитетот	16
Премин од други високообразовни установи	16
Заеднички одредби	17
ДИСЦИПЛИНСКА ОДГОВОРНОСТ НА СТУДЕНТИТЕ	
Основи за дисциплинска одговорност на студентите	17
Видови дисциплински повреди	18
Видови дисциплински мерки	19
Поведување и тек на дисциплинската постапка	19
Застарување на дисциплинската одговорност	21
Годишен извештај за работа	21
Студентски правобранител	21
ОРГАНИЗИРАЊЕ НА СТУДЕНТИТЕ И УЧЕСТВО НА СТУДЕНТИТЕ ВО УПРАВУВАЊЕТО	
Студентско организирање	21
Учество на студентите во управувањето	22
Финансирање на студентските собранија	23
СВОЈСТВО НА ПРАВНО ЛИЦЕ	23
Овластувања на единиците	23
Статутарни овластувања	23
Пренесени овластувања	24
Одговорност на единиците	24
Овластувања на организационите единици	24
ЗАСТАПУВАЊЕ И ПРЕТСТАВУВАЊЕ	24
Застапување на Универзитетот	24
Застапување на единицата	24

ПЕЧАТ, СИМБОЛИ И ДРУГИ ОБЕЛЕЖЈА	25
Печат, Општа одредба	25
Штембил	26
Симболи	26
Употреба на грбот, знамето и химната	26
Други обележја	27
Плакета	27
Ректорска инсигнија	27
Проректорски инсигнии	27
Инсигнии за деканите на факултетите	28
Одора	28
Патронен празник	28
СОСТАВ НА УНИВЕРЗИТЕТОТ	28
Назив на единиците	29
Услови за стекнување статус на придружни членки	29
Престанок на статусот придружна членка	29
Престанок на постоење на единица	29
Права и обврски	29
Факултети	30
Почесна членка на Универзитетот	30
Статусни промени на Универзитетот	30
Центар за кариера	31
Внатрешни организациони единици на Универзитетот	31
Универзитетски компјутерски центар	32
Центар за издавачка дејност	32
Библиотечен систем	32
Центар за соработката со университети и други институции во земјата и во странство	33
Универзитетски научно – општествен центар	33
Универзитетски спортски центар	33
Универзитетско радио	33
Основање на други внатрешни организациони единици	33
Заеднички одредби за внатрешните организациони единици	34
Основање на друга организација	34
Внатрешна организација на единиците	34
Катедри	35
Институции.....	36
Оддели	36
Лаборатории	37
Центри	37
Библиотеки	37
Правна важност на внатрешната организација на единиците	37
ОРГАНИ И ТЕЛА НА УНИВЕРЗИТЕТОТ И ЕДИНИЦИТЕ	
Органи и тела на Универзитетот	38
Универзитетски сенат - Положба и состав	38
Постапка за избор и верификација на мандатот на членовите на Сенатот	39
Престанок на мандат на член на Сенатот	40

Надлежност на Сенатот	40
Претседател на Сенатот	41
Престанок на мандатот на претседателот на Сенатот	41
Начин на работа на Сенатот	42
Ректор	42
Избор	43
Избрни комисии на единиците	44
Поднесување пријави	44
Оцена на уредноста на пријавата и исполнетоста на условите за избор	45
Постапка за спроведување тајно Гласање за избор на ректор во рамките на единиците	45
Доставување на записник и одлука за утврдување на избран кандидат за ректор	47
Заеднички одредби за Универзитетската изборна комисија и изборните комисии на единиците	48
Сметање на роковите	48
Вршител на должност ректор	48
Стапување на должност	48
Права, должности и одговорности на ректорот	49
Одговорност на ректорот за законитоста и статутарноста	50
Проректори - Положба и избор	51
Права, должности и одговорности	51
Ректорска управа – Состав	52
Надлежност на Ректорската управа	52
Начин на работа	53
Стручни тела и комисии	54
Постапка за донесување на општите акти на Универзитетот	55
Универзитетски совет – Состав	56
Надлежност на Универзитетскиот совет	56
Органи на единиците	57
Наставно-научен совет, односно научен совет	57
Наставно-научен совет на факултет	57
Примена на статутот на факултетот	57
Надлежност на наставно-научниот совет	58
Декан односно директор	58
Избор на декан	58
Разрешување и престанок на мандатот на деканот пред истекот на рокот за кој е избран	60
Продекани	60
Деканатска управа	61
Одбор за соработка и доверба со јавноста	61
СТРУЧНА И АДМИНИСТРАТИВНА СЛУЖБА	61
РАЗВОЈ, ФИНАНСИРАЊЕ И ИМОТ	
Финансирање	63
Приходи	63
Располагање со приходите	63
Покривање на расходите	64
Покривање на расходите на Универзитетот	64

Заедничка одредба	64
Финансиски план и завршна сметка	64
Даночен број	65
Финансиско и сметководствено работење	65
Внатрешна ревизија	65
Имот	65
Регистар на недвижен имот	65
ВИСОКООБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	
Општи одредби	65
Прв циклус студии	66
Академски студии на прв циклус	66
Втор циклус студии	66
Втор циклус на академски студии (постдипломски студии)	67
Трет циклус на академски студии - докторски студии	67
Промоција на лица кои завршиле програми од трет циклус на академски студии-докторски студии и се здобиле со научен назив доктор на науки	667
Стручни студии на прв циклус	67
Стручни студии на втор циклус	67
Стручен и научен назив	68
Студиски програми	68
Содржина на студиските програми	68
Програми за стручно и професионално усовршување	69
Доживотно учење	69
Студиска програма за заедничка диплома	70
Студиски програми на регулирани професии	70
Пренесување на кредити	70
УСЛОВИ И НАЧИН НА ЗАПИШУВАЊЕ НА СТУДЕНТИ	
Достапност на високото образование на Универзитетот	71
Права на странските државјани	71
Запишување на лица кои не завршиле еднакво образование во странство	71
ОБЕМ НА СТУДИИТЕ И ПРОВЕРКА НА ЗНАЕЊЕ	
Почеток и завршување на студиска година	71
Проверка на знаењето	72
Испитни рокови	73
Јавни исправи	73
Заштита на личните податоци на студентите	74
Примена на одредбите од правилниците за условите, критериумите и правилата за запишување и студирање на трите циклуси на студирање	74
НАУЧНА И СТРУЧНА РАБОТА	
Научноистражувачка и применувачка, односно апликативна дејност	74
Предлагање програми, проекти, анализи и експертизи	75
Договарање и реализација на програми, проекти, анализи и експертизи	76
Центар за трансфер на технологија, истражувачки центри	76
МЕЃУНАРОДНА СОРАБОТКА	
ИЗДАВАЧКА ДЕЈНОСТ	
НАСТАВНО-НАУЧНИ, НАУЧНИ И СОРАБОТНИЧКИ ЗВАЊА	
	77

Наставно-научни звања	77
Соработнички звања - Асистенти, уметнички и стручни соработници	78
Демонстратори	78
Предвремен престанок на изборот во звање	79
Право на вршење дејност на друга високообразовна установа	80
Визитинг-професори	80
Афирмирани научници, стручњаци од практиката и уметници	81
Насловни звања	81
Почесен професор	82
Услови за доделување на звањето почесен професор	82
Постапка за доделување на звањето почесен професор	82
Почесен доктор на науки	83
Постапка за доделување на титулата почесен доктор, по предлог на ректорот	83
Заеднички одредби за почесен професор и почесен доктор	83
Професор емеритус	84
Постапка за доделување на звањето професор емеритус	84
Платено и неплатено отсуство и сабатна година	84
Престанок на работен однос	85
Ангажирање во настава на пензионирани професори	85
САМОЕВАЛУАЦИЈА НА УНИВЕРЗИТЕТОТ	86
Самоевалуација	86
Самоевалуација на Универзитетот	86
Самоевалуација на единиците	87
ИНТЕРУНИВЕРЗИТЕТСКА КОНФЕРЕНЦИЈА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА	89
ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ	89

Врз основа на член 94 точка 1 од Законот за високото образование („Службен весник на Република Македонија“ бр. 82/2018), Сенатот на Универзитетот „Мајка Тереза“ во Скопје, на единаесетата (11) седница одржана на 27.02.2019 година, го донесе следниов

СТАТУТ НА УНИВЕРЗИТЕТОТ „МАЈКА ТЕРЕЗА“ ВО СКОПЈЕ

ОСНОВНИ ОДРЕДБИ Положба на Универзитетот „Мајка Тереза“ во Скопје

Член 1

Универзитетот „Мајка Тереза“ во Скопје е највисока јавна автономна високообразовна, научна установа, со следниве единици во состав: Факултет за Градежништво и Архитектура, Факултет за Информатички Науки, Факултет за Технички Науки, Факултет за Технолошки Науки и Факултет за Социјални Науки (во натамошниот текст: единици).

На Универзитетот „Мајка Тереза“ во Скопје може да се основаат и уметнички академии и високи стручни школи и научни институти согласно со закон.

На Универзитетот „Мајка Тереза“ во Скопје може да му пристапат и други установи и организации кои остваруваат дејност функционално поврзана со високото образование, научно – истражувачката и уметничката дејност на Универзитетот (во натамошниот текст: придружни членки)

Универзитетот „Мајка Тереза“ во Скопје обезбедува единство во вршењето и развојот на високото образование, науката, уметноста, стручноста и непосредно и преку своите единици од различни студиски подрачја, пренесува сознанија од повеќе научни, односно уметнички подрачја, полиња и области (дисциплини).

Назив и седиште

Член 2

Полниот назив на Универзитетот е: Република Северна Македонија - Универзитет „Мајка Тереза“ во Скопје.

Скратениот назив на Универзитетот е: Универзитет „Мајка Тереза“ во Скопје.

Називот на албански јазик на Универзитетот е: Universiteti “Nënë Tereza“ në Shkup, Republika e Maqedonisë së Veriut

Називот на англиски јазик е: “Mother Teresa University” in Skopje, Republic of North Macedonia.

Седиштето е во Скопје, на ул. „Мирче Ацев“ бр. 4.

За секојдневна употреба се користи скратениот назив Универзитет „Мајка Тереза“ во Скопје.

Предмет на уредување

Член 3

Со овој Статут на Универзитетот „Мајка Тереза“ во Скопје (во натамошниот текст: Универзитетот) се утврдуваат и се уредуваат: начинот на остварувањето на улогата, задачите и дејностите на Универзитетот; остварувањето на автономијата на Универзитетот;

усогласувањето на посебните, заедничките и општите интереси на единиците; внатрешната организација на Универзитетот и форми на соработка; органите и телата на Универзитетот и на единиците; обезбедувањето квалитет; развојот, финансирањето и управувањето со имотот; високообразовната дејност; научноистражувачката дејност; соработката со други високообразовни и научни установи во земјата и во странство; применувачката, односно апликативната и стручната дејност; наставно-научните, научните и другите звања; правата и обврските на студентите; како и студентското организирање и управување; студентскиот правобранител и други прашања од значење за остварување на дејноста на Универзитетот.

Единиците на Универзитетот ги уредуваат внатрешните односи и работењето со статут, и други акти согласно со закон и овој Статут.

Академска заедница и Етички кодекс

Член 4

Академската заедница ја сочинуваат лицата избрани во наставно-научни, научни, наставни, наставно-стручни, соработнички звања и студентите. Редовните професори остануваат членови на академската заедница и по нивното пензионирање.

Членовите на академската заедница на Универзитетот го применуваат Етичкиот кодекс на Универзитетот.

АВТОНОМИЈА НА УНИВЕРЗИТЕТОТ

Член 5

Универзитетот и единиците ја вршат својата дејност врз принципот на академска автономија, изразена преку:

1. **академска слобода**, која им припаѓа на сите членови на академската заедница и опфаќа: слобода на изразување, негување и поттикнување на критичка мисла и свест кај членовите на академската заедница; слобода во научноистражувачката работа, во уметничкото создавање, во примената и посредување на знаењето; самостојно уредување на внатрешната организација и работењето со статут, донесен во согласност со закон; слобода на изведување на наставата, спроведувањето на научните истражувања, уметничката дејност, односно творештво и применувачка дејност, вклучувајќи ја слободата на објавување и јавно претставување на научните резултати и уметничките достигнуања; слобода на студирањето, утврдувањето на правилата на студирање, облиците и видовите на наставно-образовните дејности и на проверката на знаењата на студентите; слобода на избор на студиските програми, во утврдувањето на содржината и на соодносот на задолжителните и на изборните наставни предмети, содржината на наставните предмети и во подготвувањето и избор на учебници и други учебни помагала; слобода на изборот на методот на интерпретирање на наставните содржини; утврдување услови и критериуми за студии од прв, втор и трет циклус, како и други видови на образование; подготвување, усвојување и остварување на научноистражувачки програми и уметнички проекти и применувачка работа; доделување стручни, академски и научни звања согласно со закон, како и доделување на почесни академски титули; определување посебни услови и постапка за избор во наставно-научни, наставностручни, наставни и соработнички звања; избор во наставно-научни, наставно-стручни, наставни и соработнички звања и интелектуална и творечка слобода во процесот на едукација и во научноистражувачката работа, негување и

поттикнување на критичка мисла и свест како и слобода во уметничката и применуваната дејност и други прашања согласно со Закон;

2. **финансиска автономија**, која опфаќа самостојно управување и располагање со средствата добиени од партиципација од студентите, со имотот, предметите, паричните средства и другите материјални права за вршење на високообразовната, научно-истражувачката, уметничката и применувачката, односно апликативната дејност; донесување финансиски планови; самостојно располагање со средствата што Универзитетот ги стекнува од образовни активности на прв, втор и трет циклус на студии, вршење образовна, научноистражувачка, стручна дејност и продавање производи на домашни и на странски правни и физички лица, дејности по јавни овластувања, авторски, уметнички и други интелектуални творби, од научноистражувачки проекти, применувачки, односно апликативни дејности, од камати, дивиденди, легати, подароци, завештенија, прилози и други остварувања; самостојно одлучување за акумулацијата на финансиските средства; развој на нови дејности, кои не се финансираат од Буџетот на Република Македонија, а се во функција на развој на високообразовната и научноистражувачката дејност; формирање фондови, фондации, основањето трговски друштва, установи, здруженија и други организации од сопствени приходи, донации и други извори заради вршење високообразовна, научноистражувачка, издавачка и применувачка, односно апликативна дејност, слободно воспоставување контакти и соработка со деловниот свет на локално, регионално, национално и меѓународно ниво и други прашања согласно со Закон.
3. **автономија во управувањето**, која опфаќа самостојно планирање, остварување и развој на дејноста, донесување на општи акти, избор, именување и отповикување на органите, управување и користење на имотот и други прашања согласно со Закон;
4. **кадровска автономија**, која опфаќа самостојно одлучување за потребата од вработување и ангажирање на лица во наставно-научни, наставно-стручни, научни, наставни и соработнички звања, самостојност во изборот на лица и дефинирањето на условите за вработување и ангажман во согласност со Закон;
5. **Неповредливост на универзитетскиот простор** кој го опфаќа просторот (објекти и земјиште) во кој се сместени и во кој се остварува дејноста на единиците и Ректоратот, другите придружни објекти, како и просторот наменет за спортски, културни, уметнички, рекреативни и други активности на студентите и вработените на Универзитетот и земјиштето чијшто корисник е Универзитетот, односно единиците;
6. **Неприкосновеноста на автономијата** ги опфаќа неповиканото учество во дејноста на Универзитетот и на единиците; извршување високообразовна и друга дејност што ги загрозува правата на членовите на академската заедница насочени кон дискриминација на човекот и граѓанинот и политичкото и религиозно организирање и дејствување, освен со активности што се остваруваат преку форми со кои се разменуваат идеи и мислења

Отчетност и одговорност

Член 6

Отчетноста и одговорноста на Универзитетот се изразуваат преку:

1. поднесување Годишен извештај за работата во рамките на универзитетската заедница и пошироката јавност;
2. поднесување извештај за финансиското работење пред надлежните органи;

3. создавање внатрешен систем за оцена на ефективноста и квалитетот на остварувањето на дејностите на Универзитетот и информирање на пошироката јавност.
4. остварување надворешна евалуација и самоевалуација согласно со Закон, подзаконските акти и актите на Универзитетот.

Неповредливост на универзитетскиот простор

Член 7

Просторот на Универзитетот е неповредлив.

Просторот на Универзитетот го опфаќа просторот (објекти и земјиште) во кој се сместени и во кој се остварува дејноста на единиците и Ректоратот, другите придружни објекти, како и просторот наменет за спортски, културни, уметнички, рекреативни и други активности на студентите и вработените на Универзитетот и земјиштето чијшто корисник е Универзитетот, односно единиците.

Неприкосновеност на автономијата

Член 8

Автономијата на Универзитетот не може да се нарушува и со:

1. неповикано учество во дејноста на Универзитетот и на единиците.
2. извршување високообразовна и друга дејност што ги загрозува правата на членовите на академската заедница насочени кон дискриминација на човекот и граѓанинот, поврзана со полот, расата, бојата на кожата, националната и етничката припадност, социјалното потекло, политичкото и верското убедување и припадност, возраста, имотната и општествената положба;
3. се забранува партиско и верско организирање и дејствување, како и истакнување на партиски и верски обележја, освен со активности што се остваруваат преку форми со кои се разменуваат идеи и мислења.

Член 9

Деканите, односно директорите го известуваат ректорот на Универзитетот кога ќе констатираат дека во нивната средина се нарушени принципите на автономија.

Член 10

Ректорот, во соработка со деканот, односно директорот, превзема мерки за отстранување на причините што довеле до нарушување на принципите на автономија.

Член 11

Ректорот (сам) или по барање на декан, односно директор, или лице овластено од нив може да даде согласност за присуство на полицијата и другите државни органи за безбедност во просторот на Универзитетот, заради обезбедување непречено вршење на дејноста на Универзитетот и остварување на неговата улога, цели и задачи и заради отстранување на состојба на непосредна опасност по животот и здравјето на вработените и имотот на Универзитетот, настаната од кои и да било причини.

Полицијата и другите државни органи на безбедност, можат без согласност на ректорот, деканот, односно директорот или лице овластено од нив да влезат во просторот на

Универзитетот само кога треба да се спречува извршување на кривично дело кое непосредно постои, или на започнато кривично дело, за задржување на неговиот сторител, како и во случај на природни и други непогоди.

Член 12

Доколку просторот на Универзитетот се наруши спротивно на одредбите од овој Статут, ректорот свикува седница на Ректорската управа и ги известува надлежните државни органи.

Член 13

На Универзитетот и на единиците се забранува политичко и верско организирање и дејствување, како и истакнување партиски и верски обележја.

Мирно решавање на спорите

Член 14

Настанатите спорови меѓу членовите на академската заедница на Универзитетот, како и спорите меѓу самостојните високообразовни установи и нивните единици се решаваат спогодбено, во заедничките органи и на друг начин на разбирање.

За решавање на спорите на Универзитетот, ректорот формира совет за посредување, кој учествува и помага во разрешувањето на настанатата состојба.

Извештајот на советот се доставува до ректорот, а по потреба и до Ректорската управа. Ако ректорот, односно Ректорската управа не го прифати извештајот, Ректорската управа формира арбитража. Одлуката на арбитражата за настанатиот спор е задолжителна за страните помеѓу кои настанал спорот.

При решавањето на спорите не може да се попречува редовното извршување на дејноста на Универзитетот и на единиците. Во спротивно, потребно е ректорот да свика вонредна седница на Ректорската управа заради превземање соодветни мерки за спречување, односно за отстранување на последиците предизвикани од настанатата состојба.

Ако спорот ескалира и е од такви димензии со што се загрозува дејноста на институцијата или на нејзините единици, ректорот може да донесе временна мерка за отстранување на последиците предизвикани од настанатата состојба.

Доколку спорот од ставот (1) на овој член не може да се реши на начините предвидени во ставовите (1), (2) и (3) на овој член, спорот се решава по судски пат.

ЈАВНОСТ ВО РАБОТАТА

Член 15

Работата на Универзитетот е јавна.

Седниците на органите на управување на Универзитетот се јавни и достапни на средствата за јавно информирање.

По исклучок, кога на седниците на органите на управувањето се расправа за прашања коишто претставуваат службена, деловна или друга тајна, со одлука на ректорот или друг орган на Универзитетот, јавноста може да биде изземена.

Член 16

За работата на Универзитетот, за одлуките на органите на управувањето на Универзитетот, и воопшто, за дејноста на Универзитетот, Универзитетот ја известува јавноста преку печатени и електронски медиуми.

Универзитетот има своја веб-страница на интернет-мрежата, преку која се обезбедува достапност на релевантни податоци и информации од дејноста и работењето на Универзитетот.

Член 17

Универзитетот издава јавни гласила, и тоа:

1. Универзитетски гласник, каде што се објавуваат општите акти на Универзитетот и на единиците и придружните членки, како и други акти утврдени со овој Статут;
2. Билтен на Универзитетот, каде што се објавуваат рецензии, реферати и други акти на Универзитетот, единиците и на придружните членки, утврдени со општите акти на Универзитетот;
3. други јавни гласила и медиуми.

По потреба, Универзитетот може да издава и други јавни гласила. Одлука за истото донесува Ректорската управа.

Член 18

Ректорот на Универзитетот, а во негово отсуство, проректорот овластен од ректорот и генералниот секретар или други лица овластени од ректорот даваат усни известувања или известувања преку средствата за јавно информирање по прашања што се однесуваат на Универзитетот.

За прашања што се однесуваат на единиците, известувања дава деканот, односно директорот.

Член 19

За класифицирана информација на Универзитетот се сметаат документите и податоците што се утврдени со посебна одлука на Ректорската управа или согласно со закон.

Универзитетот ги чува како тајна документите и податоците што надлежен орган ги прогласил за класифицирана информација и кои, како доверливи, му ги доставил или за кои го известил надлежниот орган, документите од областа и за потребите на АРМ, документите од меѓународната соработка, ако се означени како класифицирана информација, работите од одбраната, како и документите што се од посебно значење во согласност со закон.

Член 20

Документите и податоците што се сметаат за класифицирана, ректорот или овластено лице од него може да им ги соопшти на други овластени лица.

Ректорот може да соопшти класифицирана информација само на лица овластени со закон.

Класифицираните информации, како и документите и податоците што се сметаат за класифицирани информации е потребно да ги чува секој вработен на Универзитетот, без разлика на кој и да било начин дознал за нив.

Член 21

Деловната, односно службената тајна се утврдува со посебен акт.

Посебниот акт за утврдување на класифицирана информација го носи Сенатот на Универзитетот, согласно со Законот за класифицирани информации.

ДЕЈНОСТ НА УНИВЕРЗИТЕТОТ И НА ЕДИНИЦИТЕ

Дејност на Универзитетот

Член 22

Универзитетот ги интегрира функциите на своите единици (функционална интеграција) и со своите органи го обезбедува нивното усогласено дејствување, согласно со Законот за високото образование, како и преку други дејности и работи, определени со закон и со овој Статут и тоа:

1. остварување на единствен стратески развој,
2. донесување на стандарди, нормативи и правила за организација и за вршење на високообразовната, научно-истражувачката и уметничката дејност,
3. реализација на Европскиот кредитен трансфер систем (ЕКТС),
4. поврзаност на наставата со науката;
5. учество во домашни и во меѓународни проекти;
6. остварување соработка и партнерство со: универзитети, национални и други академии, бизнис-заедницата, јавни и приватни институти и центри и со други домашни и странски субјекти, заради унапредување на високообразовната, научноистражувачката и применувачката, односно апликативната дејност;
7. организирање заеднички студиски програми;
8. организирање заеднички студиски програми со домашни и со странски високообразовни установи;
9. организирање меѓународни студиски програми и унапредување на европската димензија во високото образование;
10. остварување на применувачка и високостручна дејност,
11. усогласено дејствување во финансискиот сектор, во инвестициите и во развојните планови,
12. профилирање на научните истражувања и уметничкото творештво и нивна финансиска поддршка,
13. определување на посебни услови за избор и за напредување во наставно-научни, научни, наставни, наставно-стручни, наставни и соработнички звања,
14. соработка со универзитетите во земјата и во странство,
15. водење на политика за мобилност на студентите, на наставниците, на соработниците и на административниот кадар,
16. создавање на правила за рационално користење на човековите и на материјалните ресурси,
17. организирање на студентите и развој на нивните вон-наставни активности,
18. создавање на систем за обезбедување и контрола на квалитетот,
19. воспоставување на стандарди во наставата,
20. воспоставување на информациона систем,
21. воспоставување на библиотечен систем,
22. остварување на издавачка дејност,
23. издавање на дипломи,

24. организирање на научни и уметнички собири,
25. трансферирање на средства до универзитетските организации за културни и спортски активности,
26. издавање на обрасци и други документи за потребите на студентите,
27. организирање на стручна, односно административно-техничка служба,
28. водење и чување на универзитетска документација,
29. грижа за заштитата и унапредувањето на стандардот на студентите и вработените,
30. создавање на програма за размена на научни и стручни услуги и производи со домашни и странски физички и правни лица,
31. осигурување на имотот на Универзитетот и неговите единици,
32. организирање зимски/летни универзитети и други форми на едукација;
33. организирање студии надвор од Република Македонија;
34. учество во меѓународни програми и сл.;
35. применувачка дејност,
36. развој на нови дејности и
37. вршење на други дејности и работи определени со закон и со овој Статут.

Дејност на единиците

Член 23

Единицата на Универзитетот во рамките на својата дејност освен вршење на високообразовна дејност врши и други работи утврдени со закон и со овој Статут.

СТУДЕНТИ

Статус на студенти

Член 24

Статусот на студент, а со тоа и член на академската заедница се стекнува со запишување на прв, втор и трет циклус студии на Универзитетот.

Статусот на студент се докажува со индекс или со студентска легитимација.

Права и обврски на студентите

Член 25

Студентите имаат права и обврски утврдени со закон, овој Статут, со актите на Универзитетот и единицата.

Студентите на сите степени на високо образование, кои се без родители, слепи, глуви, инвалиди од прва и втора група, мајки со деца до шестгодишна возраст и хоспитализираните студенти освен правата и обврските утврдени со Закон, имаат право и на дополнителни испитни рокови за завршно оценување.

Мирување на обврските на студентот

Член 26

На студентот, по негово барање, му мируваат обврските:

1. за време на бременост;

2. со дете до 1 (една) годишна возраст;
3. поради болест во времетраење од 1 (еден) семестар;
4. поради семејни причини;
5. за време на меѓународна размена на студентите во времетраење подолго од 30 дена во текот на одржувањето на наставата, доколку со наведената размена не се стекнуваат ЕКТС-кредити;
6. за време на подготовка и настапи на спортски настани кога има статус на член на репрезентацијата на Република Македонија;
7. неможност за исполнување на финансиските обврски;
8. во други случаи за чија оправданост одлучува деканот, односно лицето овластено од него.

Мирувањето на обврските од ставот 1 на овој член го одобрува деканот или, по негово овластување, продеканот за настава врз основа на писмено барање на студентот и доставена соодветна документација.

Доколку за време на мирувањето на обврските настанат измени во студиската програма, студентот продолжува да студира на изменетата студиска програма и ги исполнува обврските што претставуваат разлика помеѓу двете студиски програми.

За време на мирувањето на обврските, студентот може да полага испити доколку за полагањето на тие испити ги исполнил условите.

Студентот ќе го активира студирањето во рок од 15 дена по истекувањето на настапувањето на причините за мирување.

Доколку студентот не го активира мирувањето, ниту пак, запише година, односно семестар, му престанува статусот студент.

За времетраењето на мирувањето на обврските, студентот не се задолжува со финансиски обврски доколку ги има измирено заостанатите финансиски обврски.

Престанок и обновување на статусот на студент

Член 27

На студентот му престанува статусот на студент, ако студентот:

1. дипломира;
2. не ги заврши студиите во рокот утврден со закон, акт на Универзитетот и на единицата, или правилата за студирање на високообразовната институција;
3. се испише;
4. е исклучен;
5. во други случаи утврдени со правилата за студирање на Универзитетот и на единицата на универзитетот, односно со статутот на самостојната висока стручна школа.

Статусот од ставот 1 на овој член може да биде обновен.

По обновување на статусот, согласно постапката предвидена со статутот на единицата, студентот може да ги продолжи студиите по студиската програма која се применува.

Трошоците за обновување на статусот ги поднесува студентот, кои се определени со општ акт на универзитетот.

Доколку е изменета студиската програма, студентот е должен да ги ислуша, исполни и да ги полага разликите на студиската програма.

На студентот на кој што му е обновен статусот ги продолжува студиите согласно со Правилникот на Универзитетот и акт на единицата со кој се регулираат постапката и правилата за студирање.

Премин од едни на други студии Премин на студиски програми на Универзитетот

Член 28

Во текот на студиите, студентот може да премине од една на друга студиска програма на единицата каде што е запишан, како и на студиска програма на друга единица, под услови утврдени со студиската програма на која се применува, односно со правилата за студирање на единицата.

Премин од други високообразовни установи

Член 29

Студенти од студиски програми од други високообразовни установи од земјата и од странство можат да преминат на студиски програми на единиците на Универзитетот, под услови утврдени со студиската програма на која се преминува, односно со правилата за студирање на единицата, ако постои совпаѓање на студиските програми за стекнување на стручниот, односно академскиот назив утврден во студиската програма на која се преминува.

На студентот кој бара преминување може да му се утврдат дополнителни обврски за надминување на разликите во студиските програми, односно да ги исполни обврските по предметите и да ги положи испитите за да може да продолжи со студиите.

Преминувањето може да се дозволи доколку студентот на единицата на Универзитетот треба да реализира најмалку 60% од предвидените кредити од студиската програма. Во спротивно, доколку студентот е согласен, треба да ги презапише и веќе признаените или дополнителни предмети.

На студент кој сака да премине на трет циклус студии може да му се признаат најмногу до 60% од предвидените кредити во првата студиска година. Во признаените кредити не се сметаат евентуално стекнатите кредити со реализирана истражувачка работа, семинар, конференција и сл.

Единицата може да утврди од кои предмети кредитите не можат да се пренесуваат.

Член 30

Покрај другите услови, студентот кој сака да премине од една на друга единица/студиска програма треба да ги исполнува и следниве услови:

1. да ги исполнува условите за редовен упис во нареден семестар на матичниот факултет;
2. да има решение од надлежен орган на Република Македонија за признавање на стекнати високообразовни квалификации во странство (за студенти од странство) со еквиваленција за оценките;
3. да знае албански јазик, македонски, односно англиски јазик (за странски државјани).

Член 31

Бројот на студенти кои можат да преминат го утврдува деканатската управа по предлог на соодветната комисија на единицата на Универзитетот односно комисија од соодветната/ниот катедра/оддел/институт, односно советот на студиската програма за третиот циклус студии, на почетокот на секоја учебна година, во зависност од нормативите и стандардите, како и од пополнетоста на капацитетите.

Студенти кои се странски државјани стекнуваат право на премин под истите услови како и македонските државјани врз основа на посебните квоти за странски државјани.

Член 32

Од кандидатите кои ги исполнуваат условите за преминување, од утврдениот број, предност имаат кандидатите кои имаат остварен повисок просечен успех на факултетот, односно на универзитетот од каде што доаѓаат.

Член 33

Преминувањето се врши врз основа на решение за признавање на остварени кредити, односно решение за еквиваленција на предмети и кредити.

Решение за преминување на прв и втор циклус донесува деканот, по предлог на предметниот, односно предметните наставници. Решение за преминување на трет циклус донесува советот на студиската програма, по предлог на предметниот, односно предметните наставници и менторот, а го потпишува раководителот на студиската програма и деканот, односно директорот на единицата.

Деканот може да формира и комисија, односно комисији за утврдување на исполнетоста на условите за преминувањето.

Положените испити со изворниот наслов, оценки и остварени кредити на матичниот факултет и признаени со решението од став 2 на овој член, заедно со решението за еквиваленција се евидентираат во досието на студентот. Во уверението за положени испити се внесуваат називите на еквивалентираниите предмети и кредити од единицата на која преминал студентот.

Покрај изворните оценки се запишува и еквиваленцијата на оценки утврдена со решение на надлежен орган на Република Македонија.

Деканот утврдува начин на кој кредитите ќе се засметаат во вкупниот број кредити потребни за стекнување на академскиот, односно стручниот назив.

Ако некој предмет положен на матичниот факултет по својот обем и содржина приближно одговара на предмет од студиската програма на единицата на која студентот преминува, деканот може, по предлог на предметниот наставник, да го признае испитот во целина или да утврди обврски за надминување на разликите по предметот. Доколку се признае предметот во целина и се исполнети обврските за надминување на разликите, се запишува бројот на кредити по тој предмет на единицата на која студентот преминува.

Заеднички одредби

Член 34

Студентот кој преминува треба да се запише до завршувањето на уписниот рок.

Член 35

Студентот кој преминува ги продолжува студиите со подмирување на трошоците за студирање.

ДИСЦИПЛИНСКА ОДГОВОРНОСТ НА СТУДЕНТИТЕ

Основи за дисциплинска одговорност на студентите

Член 36

Во текот на студиите, студентите мора да се придржуваат до законот, Статутот на Универзитетот и на единицата, правилниците за условите, критериумите и правилата за

запишување и студирање на трите циклуси на студии на Универзитетот, правилникот на Универзитетот и на единицата за постапката и правилата за студирање, Правилникот на Универзитетот за превенирање на фиксирање, умножување и продажба на авторско дело без дозвола од авторот, односно издавачот, како и на другите акти на Универзитетот и единиците.

Член 37

Дисциплинската постапка се води на единицата на Универзитетот, односно на соодветниот факултет.

Дисциплинската комисија е составена од три члена.

Членовите имаат свои заменици.

Претседателот на комисијата е од редот на наставниците, а еден член може да биде од редот на соработниците, и еден член е претставник на студентите.

Членовите на дисциплинската комисија и нивните заменици ги избира наставно-научниот совет, односно научниот совет.

Мандатот на членовите од редот на наставници и соработници е три години, а членот претставник на студентите една година.

Видови дисциплински повреди

Член 38

Како лесни дисциплински повреди се сметаат:

1. нарушување на јавниот ред и мир во текот на наставата;
2. непристојно однесување спрема наставниците, соработниците или другите вработени, како и спрема другите студенти;
3. регистрирање присуство на друг студент;
4. небрежно однесување спрема имотот на единицата, што може да доведе до оштетување во проценет износ до 100 евра во денарска противвредност.

Член 39

Како тешки дисциплински повреди се сметаат:

1. поседување и користење направи за телефонска и електронска комуникација во текот на испитите;
2. препишување или давање било каква помош на друг студент во текот на испитите;
3. недозволено носење опрема за аудио и/или видеофиксирање на авторско дело, вклучувајќи и приклучени мобилни телефони, од страна на студентите, при изведувањето на предавањата, вежбите и интерактивната настава;
4. плагијаторство во форма на пренесување туѓ семинарски труд, домашна задача или академски есеј во свое име;
5. физички напад со нанесување лесна телесна повреда;
6. физички напад со нанесување тешка телесна повреда;
7. вербална или реална навреда на наставник или соработник;
8. давање неточни податоци на органите на единицата;
9. упад во информатичкиот систем на Универзитетот, односно на единицата (веб-страница, електронски досиеја, интерните информативни мрежи и сл.);
10. оштетувања во проценет износ над 100 евра во денарска противвредност поради непридржување кон пропишаните правила или безобсирен однос спрема имотот на

- Универзитетот, односно единицата, како и присвојување предмети што се сопственост на Универзитетот, односно единицата;
11. повторени лесни дисциплински повреди.

Видови дисциплински мерки

Член 40

За сторена дисциплинска повреда, на студентот може да му се изрече една од следниве дисциплински мерки:

1. опомена;
2. јавна опомена;
3. исклучување (се применува за учебната година во која е изречена).

Мерката исклучување може да се замени со мерка забрана за полагање на испитот до 3 испитни рока.

Со цел индивидуализација во определувањето на дисциплинските мерки, се води сметка за приспособување на изречената мерка според тежината на сторената дисциплинска повреда.

Доколку дисциплинската повреда е сторена во врска со наставата (предавања, вежби, континуирано и завршно оценување), со изрекувањето на дисциплинската мерка на студентот може да му се забрани полагање колоквиум или испит по соодветниот предмет во наредниот испитен рок.

Поведување и тек на дисциплинската постапка

Член 41

Дисциплинската постапка се поведува со писмено барање, поднесено од страна на предметниот наставник, асистентот, стручен соработник или вработен во службата за студентски прашања. Писменото барање се предава во архивата на единицата, и тоа преку деканот, односно директорот се доставува до дисциплинската комисија.

Член 42

Барањето за поведување на постапката се поднесува во писмена форма и мора да содржи:

1. име и презиме на лицето што ја пријавува дисциплинската повреда;
2. податоци за сторителот на повредата;
3. опис на настанот;
4. докази за утврдување одговорност.

Член 43

Врз основа на писменото барање за поведување на постапката, комисијата донесува решение за поведување дисциплинска постапка.

Решението од став 1 на овој член се доставува до:

1. подносителот на барањето за поведување на постапката
2. лицето против кое се поведува дисциплинската постапка - лично или со препорачана пратка на домашна адреса што студентот ја дал при запишувањето.

Член 44

Пред изрекување на дисциплинската мерка, студентот ќе биде сослушан во врска со настанот од страна на комисијата.

Студентот се известува усно или со покана преку препорачана пратка на адресата што студентот ја пријавил како домашна во досието на единицата. Студентот може да биде известен и електронски на адресата што Универзитетот му ја доделил при што треба да се добие потврда дека пораката е примена/отворена.

Доколку студентот не се појави пред дисциплинската комисија и не го оправда отсуството, комисијата ќе донесе соодветна одлука врз основа на достапниот доказен материјал.

Доколку студентот поднел писмена изјава преку архивата на единицата до дисциплинската комисија, таа проценува дали неговото повикување е неопходно.

Член 45

Дисциплинската комисија, со решение може да донесе една од следниве одлуки:

1. изрекување дисциплинска мерка или
2. одбивање на барањето поради недоволно докази за сторена дисциплинска повреда или
3. отфрлање на барањето за поведување на постапката поради застареност.

Член 46

Донесеното решение за изрекување дисциплинска мерка се доставува до:

1. подносителот на барањето;
2. студентот;
3. архивата;
4. Службата за студентски прашања.

Диспозитивот на решението за изрекување дисциплинските мерки исклучување и јавна опомена се истакнуваат на огласна табла на единицата за соодветната година (ако ја има), или на интернет страната на Универзитетот и се впишува во досието на студентот.

Член 47

Против одлуката на дисциплинската комисија, студентот може да поднесе приговор до наставно-научниот совет, односно научниот совет на единицата, како второстепен дисциплински орган, во рок од 8 дена од денот на приемот на решението за изрекување на дисциплинската мерка.

Член 48

Наставно-научниот совет односно научниот совет го разгледува приговорот на првата седница по поднесување на приговорот и може да донесе одлука со која:

1. го потврдува решението за изрекување дисциплинска мерка донесено од дисциплинската комисија;
2. го отфрла приговорот како недозволен или ненавремен;
3. го прифаќа приговорот како основан и го преиначува диспозитивот на решението за изрекување дисциплинска мерка.

Одлуката на наставно-научниот, односно научниот совет е конечна.

Застарување на дисциплинската одговорност

Член 49

Покренувањето на дисциплинската постапка застарува во рок од шест месеци од сторувањето, односно 30 дена од дознавањето за сторената дисциплинска повреда. Дисциплинската постапка е итна.

Годишен извештај за работа

Член 50

Дисциплинската комисија е должна еднаш годишно да поднесе извештај за својата работа до наставно-научниот совет, односно научниот совет на единицата.

Студентски правобранител

Член 51

Заради заштита на правата на студентите на Универзитетот, се избира студентски правобранител од редот на редовните студенти на Универзитетот.

Член 52

Студентскиот правобранител ги штити законските права на студентите и правата утврдени со актите на Универзитетот и на единиците, кога им се повредени од органите на Универзитетот и органите на единиците, како и од лицата вклучени во наставно-образовниот процес и од други лица согласно со овој Статут.

Член 53

Надлежноста, условите за избор, постапката за избор и разрешување и работата на студентскиот правобранител и замениците студентски правобранители се утврдуваат со посебен правилник донесен од страна на Сенатот.

ОРГАНИЗИРАЊЕ НА СТУДЕНТИТЕ И УЧЕСТВО НА СТУДЕНТИТЕ ВО УПРАВУВАЊЕТО

Студентско организирање

Член 54

Студентските собранија се тела на Универзитетот и на неговите единици во кои членуваат преставниците на студентите, кои ги претставуваат нивните интереси, барања и предлози.

Член 55

Универзитетското студентско собрание е тело на Универзитетот во кое членуваат преставници на студентите од единиците на Универзитетот.

Универзитетското студентско собрание ги штити интересите на студентите, учествува, преку свои преставници, во работата на органите и телата на Универзитетот и ги претставува студентите во рамки на високото образование како членови на академската заедница.

Член 56

Универзитетското студентско собрание работи согласно со Законот за високото образование, овој Статут и актите на Универзитетот, како и со Статутот на Универзитетското студентско собрание.

Член 57

Универзитетското студентско собрание го сочинуваат по двајца преставници од факултетските студентски собранија во состав на Универзитетот со мандат од една година со право за уште еден избор.

Член 58

Претседателот на Универзитетското студентско собрание се избира од редот на именуваните преставници во Универзитетското студентско собрание.

Претседателот на Универзитетското студентско собрание се избира за време од една година, со право за уште еден избор.

Член 59

Универзитетското студентско собрание има свои органи и тела кои ги утврдува со Статут, кој го донесува по претходна согласност на Сенатот на Универзитетот.

Член 60

Членовите и претседателот на факултетското студентското собрание, се избираат на непосредни, фер и демократски избори со тајно гласање, со мандат од една година и со право за уште еден избор.

Член 61

Изборите од член 62 од овој Статут, со одлука, ги распишува деканот на факултетот, односно директорот на вишата стручна школа во рок од 30 дена пред нивното одржување.

Во одлуката од став 1 на овој член, деканот, односно директорот именува изборна комисија која ќе ги спроведе изборите за членови на факултетското студентското собрание, односно на студентското собрание на високата стручна школа.

Во изборната комисија членуваат двајца наставници, односно соработници и тројца студенти.

Комисијата од став 3 на овој член избира избирачки одбори/поткомисии составени од двајца студенти и еден наставник, односно соработник за спроведување на изборите.

Член 62

Изборите се спроведуваат во работни денови во текот на неделите за настава во соодветниот семестар.

Член 63

Поблиски одредби за постапката за избор и бројот на членови на факултетското студентско собрание се утврдува со акт на единицата.

Учество на студентите во управувањето

Член 64

Претставниците на Универзитетското студентско собрание во органите и телата на Универзитетот, на состанок, ги избира Универзитетското студентско собрание и до ректорот

доставува записник од извршениот избор и одлука за избор, потпишана од претседателство во рок од 3 дена по извршениот избор.

Член 65

Факултетското студентско собрание ги избира и разрешува преставниците на студентите во органите и телата на факултетот односно, согласно со Законот за високото образование, овој Статут и Статутот на единицата.

Претседателот или овластено лице на факултетското студентско собрание свикува состанок на кој се врши избор или разрешување на преставници на студентите во органите и телата на факултетот за што до деканот, односно директорот доставува потпишани записник и одлука за извршениот избор.

Финансирање на студентските собранија

Член 66

Работата на студентските собранија се финансира од средствата на Универзитетот односно единицата како и од легати, подароци, завештанија, прилози и други извори согласно планот за активности и можностите на Универзитетот односно единицата согласно со закон и акт на Универзитетот односно единицата.

Студентските собранија, автономно располагаат со средствата, на начин утврден со нивниот статут.

СВОЈСТВО НА ПРАВНО ЛИЦЕ

Член 67

Универзитетот е самостојна високообразовна институција и има својство на правно лице.

Универзитетот има сметка на која се водат средствата стекнати од Буџетот на Република Северна Македонија и сметки на кои се водат средствата стекнати од други извори и посебни приходи.

Во правниот промет со трети лица, Универзитетот настапува во свое име и за своја сметка. За обврските преземени во правниот промет со трети лица, одговара со средствата стекнати: од Буџетот на Република Северна Македонија, од други извори и од посебни приходи.

Овластувања на единиците Статутарни овластувања

Член 68

Единиците на Универзитетот настапуваат во правниот промет под називот на Универзитетот и под својот назив.

Единиците на универзитетот ги имаат следниве права и обврски:

- активно и постојано учество и придонес во остварувањето на дејноста, улогата и задачите на Универзитетот и на единиците;
- иницирање на прашања и предлагање на решенија од доменот на дејноста на Универзитетот и на единиците;

- активно учество во работата на органите и работните тела на Универзитетот и на единиците;
- реализација на актите, одлуките и задачите на органите на Универзитетот и на единиците и
- почитување на дигнитетот и достојна употреба на името и обележјата на Универзитетот.

Пренесени овластувања

Член 69

Покрај статутарните овластувања, единиците можат во правниот промет да настапуваат и со овластување од ректорот.

Одговорност на единиците

Член 70

Единиците не можат да преземат обврски во правниот промет со трети лица, без овластување од ректорот.

Овластувања на организационите единици

Член 71

Организационите единици во состав на Универзитетот имаат определени права во правниот промет и во поглед на управувањето и раководењето, во обем и под услови определени со актот за основање, Статутот и со закон. За обврските на организационите единици одговара Универзитетот.

ЗАСТАПУВАЊЕ И ПРЕТСТАВУВАЊЕ

Застапување на Универзитетот

Член 72

Во рамките на своите надлежности утврдени со закон и со актите на Универзитетот, ректорот го застапува и го претставува Универзитетот без ограничувања.

Овластувањата на ректорот се запишуваат во Централниот регистар.

Документите од надлежност на Универзитетот ги потпишува ректорот.

Ректорот може дел од своите овластувања да ги пренесе на проректорите и на генералниот секретар.

Застапување на единицата

Член 73

Во рамките на своите надлежности утврдени со закон и со актите на Универзитетот, деканот го застапува и го претставува факултетот.

Документите од надлежност на факултетот ги потпишува деканот.

Деканот може дел од своите овластувања да ги пренесе на продеканите.

Во рамките на своите надлежности утврдени со закон и со актите на Универзитетот, директорот го застапува и го претставува научниот институт.

Документите од надлежност на научниот институт ги потпишува директорот.

Директорот може дел од своите овластувања да ги пренесе на заменик-директорот.

Секое неовластено застапување и претставување во име на Универзитетот (писмено или усмено) од други лица вработени во Универзитетот се смета за дисциплински престап.

ПЕЧАТ, СИМБОЛИ И ДРУГИ ОБЕЛЕЖЈА

Печат Општа одредба

Член 74

Универзитетот и единиците имаат свој печат.

Печатот на Универзитетот ги содржи називот и седиштето на Универзитетот. Печатот на единицата, покрај својот назив и седиште, го содржи и името *Universiteti „Nënë Tereza“ në Shkup*/Универзитет „Мајка Тереза“ во Скопје/*„Mother Teresa“ University in Skopje*.

Во печатот на Универзитетот и на единицата е содржано името на Република Северна Македонија.

Во средината на печатот на Универзитетот и на единиците е грбот на Република Северна Македонија.

Во печатот на придружните членки е содржан текстот: *Universiteti „Nënë Tereza“ në Shkup*/Универзитет „Мајка Тереза“ во Скопје/*„Mother Teresa“ University in Skopje*, називот на придружната членка со додавката придружна членка.

Член 75

Универзитетот има два печата:

1. сув печат со тркалезна форма, во средината се наоѓа грбот на Република Северна Македонија и натпис во два реда. Во надворешниот ред: *Universiteti „Nënë Tereza“ në Shkup*/Универзитет „Мајка Тереза“ во Скопје/*„Mother Teresa University,, in Skopje*, а во внатрешниот ред: Република Северна Македонија. Овој печат се употребува за издавање дипломи за степен на стручна подготовка;
2. печат со тркалезна форма, во средината се наоѓа грбот на Република Северна Македонија и натпис во два реда; во надворешниот ред: *Universiteti „Nënë Tereza“ në Shkup / Универзитет „Мајка Тереза“ во Скопје / „Mother Teresa“ University in Skopje*, а во внатрешниот ред: Република Северна Македонија. Овој печат се употребува за архивското работење на Универзитетот.

Единицата има печат со тркалезна форма, во средината се наоѓа грбот на Република Северна Македонија и натпис во три реда; во надворешниот ред: *Universiteti „Nënë Tereza“ në Shkup / Универзитет „Мајка Тереза“ во Скопје / „Mother Teresa“ University in Skopje*, називот на единицата, а во внатрешниот ред: Република Северна Македонија. Овој печат се употребува за архивското работење на единицата.

Штембил

Член 76

Штембилот на Универзитетот е правоаголен и на него е испишан следниов текст: Universiteti „Nënë Tereza“ në Shkup/Универзитет „Мајка Тереза“ во Скопје, „Mother Teresa“ University in Skopje, nr./бр./no. __, /_viti/година/year ____, Shkup, Скопје, Skopje.

Штембилот се употребува за архивското работење на Универзитетот.

Штембилот на единицата е правоаголен и на него е испишан следниов текст: Universiteti „Nënë Tereza“ në Shkup / Универзитет „Мајка Тереза“ во Скопје / “Mother Teresa” University in Skopje, назив на единицата, nr./бр./no.,_____, _____viti/година/year, Shkup / Скопје / Skopje.

Штембилот се употребува за архивското работење на единицата.

Во штембилот на придружните членки е содржан текстот: Universiteti „Nënë Tereza“ në Shkup / Универзитет „Мајка Тереза“ во Скопје / „Mother Teresa“ University in Skopje, називот на придружната членка, со додавката придружна членка, nr./бр./no.,_____, _____viti/година/year, Shkup / Скопје / Skopje.

Симболи

Член 77

Симболи на Универзитетот се: грб, знаме и химна.

Член 78

Грбот на Универзитетот го симболизира делото на Мајка Тереза, преку соодветниот симбол кој го отсликува делото на Мајка Тереза. Над симболот, полукружно е испишан натписот: Universiteti „Nënë Tereza“ në Shkup / Универзитет „Мајка Тереза“ во Скопје / „Mother Teresa“ University in Skopje.

Во средината на грбот се испишани кратенките UNT/УМТ/MTU.

Член 79

Знамето на Универзитетот е бело со правоаголна форма, во средината го содржи грбот на Универзитетот.

Член 80

Химната на Универзитетот е свечената песна посветена на Мајка Тереза.

Употреба на грбот, знамето и химната

Член 81

Со грбот, знамето и химната се претставуваат Универзитетот и единицата.

Единиците соодветно ги употребуваат симболите на Универзитетот, на начин и под услови утврдени со овој статут.

Член 82

Грбот на Универзитетот се употребува на знамето, дипломите, плакетата, повелбата, меморандумот и изданијата на Универзитетот, како и на пригодни ковани пари што се издаваат по повод јубилејни прослави на Универзитетот.

Член 83

Знамето на Универзитетот постојано е истакнато на објектот на Ректоратот на Универзитетот и на објектите на единиците и на придружните членки.

Знамето на Универзитетот се истакнува по повод патрониот ден на Универзитетот, на прослави, свечености и други активности, кои се од значење за Универзитетот и единиците, а може да се истакне при одржување на меѓународни универзитетски средби, натпревари и други собири во согласност со правилата и практиката на одржувањето на тие собири, како и при спортски натпревари и други спортски активности на Универзитетот и на единиците.

Член 84

Химната на Универзитетот се изведува на прослави, промоции и други свечени и спортски манифестации на Универзитетот и на единиците и придружните членки, при меѓународни универзитетски средби и други собири, во согласност со правилата и практиката на одржувањето на тие собири.

Химната се изведува со свирење, со пеење или со свирење и пеење.

Други обележја

Плакета

Член 85

Универзитетот има плакета. Плакетата го содржи ликот на Мајка Тереза. Над ликовите, полукружно е испишан натписот: Universiteti “Nënë Tereza” në Shkup / Универзитет „Мајка Тереза” во Скопје / „Mother Teresa“ University in Skopje.

Плакетата се доделува на заслужни правни и физички лица, кои со својата работа дале посебен придонес за развојот на Универзитетот во областа на наставно – образовната и научноистражувачката дејност.

Поблиски одредби за доделување плакета и повелба донесува Ректорската управа.

Ректорска инсигнија

Член 86

Ректорската инсигнија го содржи грбот на Универзитетот и се состои од меѓусебно поврзани гравури, кои ја симболизираат еманципациската порака на делото на Мајка Тереза.

Ректорската инсигнија ја носи ректорот на Универзитетот, при прослави, промоции и други свечености на Универзитетот и на единиците, при претставување на Универзитетот на меѓуниверзитетски и меѓународни средби и сл.

Проректорски инсигнии

Член 87

Проректорските инсигнии го содржат грбот на Универзитетот и меѓусебно поврзани гравури што ја симболизира еманципациската порака на делото на Мајка Тереза, поставени во средината на инсигниите, како и две обележја од ректорските инсигнии, странично поставени и непосредно поврзани со грбот. Овие инсигнии се со помали димензии од ректорските.

Проректорските инсигнии ги носат проректорите на Универзитетот при прослави, промоции и други свечености на Универзитетот и на единиците, при претставување на Универзитетот на меѓууниверзитетски и меѓународни средби и сл.

Инсигнии за деканите на факултетите

Член 88

Единствени основи за инсигниите за деканите на факултетите се грбот на Универзитетот и делот што ја симболизира еманципациската порака на делото на Мајка Тереза, како и две обележја од дејноста на факултетот.

Одора

Член 89

На Универзитетот се востановува одора за: ректорот, проректорите, деканите, продеканите на факултетите и придружните членки.

Одората е во темноцрвена боја со додаток сина и темно сина боја. Преку додатокот се поставуваат инсигниите.

Одората се носи при промоции, прослави и други свечености на Универзитетот и на единиците и придружните членки, при претставување на Универзитетот на меѓууниверзитетски и меѓународни средби и сл.

Член 90

Поблиски одредби за употребата на симболите, печатот и другите обележја на Универзитетот донесува Ректорската управа.

Член 91

Покрај одорите, кои се единствени, единиците имаат и свои знаци и обележја, кои ја означуваат нивната дејност и се утврдуваат со правилникот на единицата.

Патронен празник

Член 92

Патрониот ден на Универзитетот е 27-ми Октомври – првиот ден на започнување на наставата на Универзитетот.

Патрониот ден на Универзитетот се одбележува на свечен начин, секоја година.

На единиците се организираат свечености и на тој ден не се изведува настава.

СОСТАВ НА УНИВЕРЗИТЕТОТ

Член 93

Универзитетот се состои од единиците од член 1 од овој Статут.

Како единици на Универзитетот може да се формираат уметнички академии и високи стручни школи како и научни институти согласно со закон и овој Статут.

Назив на единиците

Член 94

Пред името на единиците во состав на Универзитетот „Мајка Тереза“ стои називот на Универзитетот, во согласност со член 2 од овој Статут.

Услови за стекнување статус на придружни членки

Член 95

Статус на придружна членка може да стекне високообразовна установа или високообразовна установа на верска заедница ако нејзината основна дејност е поврзана со универзитетската дејност, за што се поднесува писмено барање до Универзитетот, со образложение за причините, придонесот, како и за резултатите што се очекуваат со нејзиното учество во остварувањето, унапредувањето и потпомагањето на дејноста на Универзитетот, како и изјава потпишана од овластено лице дека се прифаќаат одредбите од овој Статут и другите општи акти на Универзитетот.

Доколку се исполнети условите, одлука за пристапување донесува Универзитетскиот сенат, по предлог на Ректорската управа.

Престанок на статусот придружна членка

Член 96

Статусот придружна членка не смее да се остварува спротивно на интересите и на угледот на Универзитетот.

Доколку Ректорската управа утврди дека статусот придружна членка се остварува спротивно на интересите и на угледот на Универзитетот утврдени со закон и со овој Статут, за тоа ѝ укажува на придружната членка. Доколку придружната членка и понатаму продолжува да постапува спротивно на интересите на Универзитетот, се поведува постапка за престанок на статусот придружна членка. Одлука за престанок на статусот придружна членка донесува Сенатот, по предлог на Ректорската управа.

За случаите од став 2 на овој член, статусот на придружната членка престанува и кога веќе не ги исполнува условите да биде придружна членка на Универзитетот утврдени со овој Статут. Во овој случај, за постапката соодветно се применуваат одредбите од овој Статут.

Престанок на постоење на единица

Член 97

Единица во состав на Универзитетот престанува да постои:

1. врз основа на закон за нејзино престанување;
2. врз основа на акт на надлежен орган за одземање на правото за вршење високообразовна дејност, согласно со закон;
3. со припојување, спојување и поделба согласно со закон и со овој Статут.
4. заради други основи согласно закон.

Права и обврски

Член 98

Единиците и придружните членки имаат права и обврски за:

1. активно придонесување во остварувањето на дејноста, улогата и задачите согласно со Законот за високото образование и овој Статут;
2. иницирање прашања и предлагање решенија од доменот на дејноста на Универзитетот и на единиците;
3. активно учество во работата на органите и работните тела на Универзитетот и на единиците;
4. реализација на актите, одлуките и заклучоците на органите на Универзитетот и на единиците;
5. почитување на дигнитетот и достојна употреба на името и обележјата на Универзитетот и на единиците.

Единиците го почитуваат Кодексот на однесување утврден од Универзитетскиот сенат. Непочитувањето на Кодексот се објавува во јавно гласило на Универзитетот.

Одлука за објавување донесува Универзитетскиот сенат, по предлог на Ректорската управа.

Факултети

Член 99

Во состав на Универзитетот се следниве факултети:

1. Факултет за градежништво и архитектура – Скопје
2. Факултет за информатички науки – Скопје
3. Факултет за технички науки – Скопје
4. Факултет за технолошки науки – Скопје
5. Факултет за социјални науки – Скопје.

Почесна членка на Универзитетот

Член 100

Заради вршење на својата дејност, Универзитетот може да склучува договори со универзитетски клиници и други установи со својство на почесни членки на Универзитетот (пријатели на универзитетот), со цел вршење на високообразовна дејност, или вршење на врвна применувачка дејност.

Член 101

Универзитетот може во својот состав да основа внатрешни организациони единици, организации и трговски друштва, кои со својата дејност непосредно значително ќе придонесуваат за развојот на високообразовната, научноистражувачката, уметничката и применувачката, односно апликативната дејност и за афирмацијата на Универзитетот во земјата и во странство.

Статусни промени на Универзитетот

Член 102

Единиците на Универзитетот можат да се спојат, да се поделат или да се припојат под услови и на начин утврдени со Законот за високо образование, Законот за установи и овој Статут.

Предлог за статусна промена од став 1 на овој член поднесува заинтересираната единица.

Врз основа на предлогот од став 2 на овој член, Сенатот донесува одлука, односно предлог со кој се констатира дали ќе се изврши статусна промена.

Доколку се донесе одлука (предлог) за статусна промена, со одлуката (предлогот) се утврдува: начинот на кој студентот ќе ги заврши студиите според студиските програми на кои ги започнал студиите, правата и обврските на единиците, статусот на имотот што го користеле, односно што ќе го користат, почетен биланс, односно делбен биланс, документацијата, исправите, архивата и други прашања од значење за статусната промена.

Центар за кариера

Член 103

Универзитетот основа центар, односно центри за кариера.

Центарот за кариера води посебна евиденција за поранешни студенти (алумни), организира саеми за кариера на секој факултет/универзитет каде што има центар за кариера и врши други работи утврдени со Статутот на Универзитетот.

Составот, организацијата, делокругот, начинот на работа и други прашања од значење за работата на Центарот за кариера се утврдуваат со актот за негово основање кој, по предлог на Ректорската управа, го донесува Универзитетскиот сенат.

Внатрешни организациони единици на Универзитетот

Член 104

На Универзитетот може да се формираат: научни институти, универзитетски компјутерски центар, центар за издавачка дејност, библиотечен систем, универзитетско радио, универзитетски спортски центар, универзитетски научно – општествен центар, и други внатрешни организациони единици.

Член 105

Научен институт може да врши видокообразовна дејност за студии од втор и трет циклус во рамките на научната област за која е основан, ако е акредитиран за вршење на овој вид студии и има решение за почеток со работа, според следниве услови:

- да има програма во која се определени подрачјата на научните истражувања;
- да има избрано и вработено согласно со закон, најмалку половина од вкупниот број наставници и соработници одделно за секоја студиска програма за прва и за втора студиска година, во согласност со стандардите за оптоварување на наставните обврски утврдени со уредбата за нормативи и стандарди;
- научно – истражувачката дејност да е негова претежна дејност и
- да се обезбедени средства, опрема и простор за работа.

Член 106

Заради презентирање и координирање на научните достигнувања од разни области, Универзитетот може да организира конференции, семинари, и други форми на промоција и дисеминација на образовната и научноистраживашката дејност, согласно со овој Статут.

Универзитетски компјутерски центар

Член 107

Универзитетскиот компјутерски центар нуди техничко-технолошки можности за осовременување на високообразовната дејност на Универзитетот, на брз и ефикасен начин да овозможи размена и организирање на податоци и имплементација на разни информациона услуги.

Универзитетскиот компјутерски центар дејствува во областа на примената на информациската и комуникациската технологија.

Универзитетскиот компјутерски центар ги координира планирањето, проектирањето, изградбата и одржувањето на информациската и комуникациската инфраструктура на Универзитетот.

Член 108

На Универзитетот се организира, се формира и се одржува интегриран современ универзитетски информативен систем, кој обезбедува пристап до сите релевантни податоци од областа на високото образование и научноистражувачката дејност, и тоа за дејноста на Универзитетот, единиците во неговиот состав и придружните членки, студиските и предметните програми, наставно-научните области, називите и степените на стручна подготовка, условите и режимот на студирање, дипломираните студенти, магистри и доктори на науки на Универзитетот, наставно-научните, научните и соработничките кадри на Универзитетот, библиотечниот материјал итн.

Информативниот систем опфаќа:

1. прибирање, обработка и пренесување на информациите;
2. обезбедување достапност на информациите до сите потенцијални корисници;
3. поврзување на Универзитетскиот информативен систем со странски универзитетски информативни системи;
4. поврзување и размена на информации со меѓународната заедница;
5. размена на информации во врска со високото образование меѓу сите заинтересирани субјекти во државата;
6. размена на информации во врска со научните достигнувања во земјата и во странство.

Центар за издавачка дејност

Член 109

Со цел да се обезбеди функционирање на интегрирана издавачка дејност, за унапредување, осовременување, издавање, достапност на учебници, учебни помагала и друга литература за наставно-научна дејност од трите циклуси на студии и развој на научната дејност, на Универзитетот може да се формира Центар за издавачка дејност.

Библиотечен систем

Член 110

Со цел да се обезбедат претпоставки за остварување на дејноста, целите и задачите на Универзитетот, единиците и придружните членки на Универзитетот, може да се формира

интегриран библиотечен систем каде што се прибира, се обработува и се чува библиотечен материјал (учебници, учебни помагала, монографии, периодични публикации, касети, географски карти и др.).

Универзитетскиот библиотечен систем го сочинуваат библиотеката на Универзитетот и библиотеките на единиците и придружните членки.

Универзитетот донесува единствени основи за обезбедување интегриран библиотечен систем на Универзитетот, за организација и распоред на библиотечниот материјал и др.

Библиотеките се поврзуваат во библиотекарски информациски систем на Универзитетот.

Центар за соработката со универзитети и други институции во земјата и во странство

Член 111

Во функција на организирање симпозиуми, конгреси и други научни и стручни собири во рамките на Универзитетот и во рамките на соработката со универзитети и други институции во земјата и во странство, може да се формира Центар за соработката со универзитети и други институции во земјата и во странство, како организациона единица на Универзитетот, без својство на правно лице.

Универзитетски научно – општествен центар

Член 112

Заради, унапредување, омасовување на научните и општествените и другите активности на студентите и вработените и презентирање на достигнувањата од доменот на науката и друго, може да се формира Универзитетски научно – општествен центар.

Универзитетски спортски центар

Член 113

Заради, унапредување, омасовување и постигнување резултати во спортските активности на студентите и вработените, како и презентирање на достигнувањата во различни спортски дисциплини, може да се организира Универзитетски спортски центар.

Во рамките на Универзитетскиот спортски центар можат да се остваруваат посебни форми на организирање (клубови, лиги и др.).

Универзитетско радио

Член 114

Заради јавно информирање, транспарентност, слободно искажување на мислења и ставови на студентите и вработените за наставно-образовниот процес и за другите активности на Универзитетот, постои Универзитетско радио.

Основање на други внатрешни организациони единици

Член 115

Универзитетот може да основа и други внатрешни организациони единици утврдени со закон.

Одлука за основање на други организациони единици донесува Универзитетскиот сенат, по предлог на Ректорската управа, доколку се обезбедени следниве услови:

1. елаборат за основање;
2. средства за работа;
3. план и програма за работа;
4. објект, опрема и простор;
5. потребен број работници;

Заеднички одредби за внатрешните организациони единици

Член 116

Финансиските прашања за работата на внатрешните организациони единици се регулираат со акт на Универзитетскиот сенат.

Организирањето на дејноста, начинот и организацијата на работа, просторните услови, управувањето, раководењето, начинот на вршењето стручни, административни, технички работи и други прашања за остварување на нивната дејност се регулираат со акт на Ректорската управа, за секоја организациона единица посебно.

Основање на друга организација

Член 117

Универзитетот може, под услови утврдени со закон, да основа установа или трговско друштво (во натамошниот текст: друга организација).

Акт за основање друга организација донесува Универзитетскиот сенат, по предлог на Ректорската управа.

Иницијатива за основање друга организација може да поднесе и единица на Универзитетот, доколку се обезбедени условите утврдени во Законот за установи или Законот за трговски друштва.

Кон иницијативата е потребно да се приложат:

1. елаборат за основање;
2. средства за работа;
3. план и програма за работа;
4. објект, опрема и простор;
5. потребен број работници;

Внатрешна организација на единиците

Член 118

Единиците на Универзитетот, за вршење на својата дејност, можат да организираат:

1. катедри;
2. институти;
3. оддели;
4. центри;
5. лаборатории;
6. библиотеки;
7. други внатрешни организациони единици

Катедри

Член 119

Катедрите се формираат за наставни предмети од иста или од сродна научна област, со цел усогласување и развивање на наставно-научна, научноистражувачката, применувачката, односно апликативната дејност.

Катедрата ја сочинуваат наставно-научниот, научниот и соработничкиот кадар, од иста или сродна научна област на една единица на Универзитетот.

Во работата на катедрата може да се вклучат и студенти.

Член 120

Катедрите:

1. соработуваат при подготвувањето на студиските програми и програмите за истражувачка работа;
2. остваруваат наставно-образовна, научноистражувачка и применувачка, односно апликативна дејност;
3. ги разгледуваат прашањата и проблемите што настануваат при реализирањето на студиските програми и ја насочуваат и усогласуваат високообразовната, научноистражувачката и применувачката, односно апликативната работа;
4. со научноистражувачката дејност, особено со фундаменталните истражувања, развиваат научни дисциплини, врз кои се темелат студиските програми и научните дисциплини со сродни или интердисциплинарни поврзани области;
5. се грижат за пренесување на научноистражувачките достигнувања и новите знаења во наставно-научниот процес и за нивно вклучување во студиските програми во трите циклуси на студии;
6. развиваат современи педагошки методи;
7. се грижат за стручното и за научното усовршување на наставниците и соработниците;
8. предлагаат теми за сите организирани циклуси на студии на високото образование;
9. предлагаат учебници, учебни помагала и стручна литература;
10. вршат и други работи утврдени со правилникот на единицата.

Член 121

Катедрите се основаат, се припојуваат и се делат во согласност со потребите на наставно-научната и научноистражувачката работа.

Катедрите се основаат, на предлог на единиците по претходна согласност од Ректорската управа.

Член 122

Катедрата има раководител, кој по предлог на катедрата, се именува и се разрешува од страна на деканот, односно директорот.

Член 123

Раководителот:

1. ја организира и ја води работата на катедрата;
2. ги свикува и ги води состаноците на катедрата;

3. се грижи за редовното изведување на наставно-научната и научноистражувачката работа од областа на катедрата;
4. ги извршува одлуките на органите на единицата, кои се однесуваат на работата на катедрата;
5. ги известува органите на единицата за работата на катедрата;
6. врши и други работи што ќе му ги доверат органите на единицата.

Институти

Член 124

Институтите се формираат на определено научно-истражувачко поле за изведување фундаментални, развојни и апликативни проекти и за изведување наставно-научна дејност, поврзана со соодветното научноистражувачко поле.

Член 125

Институтите:

1. организираат и остваруваат научноистражувачка дејност;
2. организираат и остваруваат применувачка, односно апликативна дејност;
3. учествуваат при изработката на програмите за научноистражувачка и наставно-научна работа на единицата на Универзитетот;
4. изведуваат стручни, советувачки и други применувачки, односно апликативни услуги;
5. учествуваат во создавањето научен подмладок;
6. се грижат за развојот на научните дисциплини и струки;
7. го поттикнуваат вклучувањето на студентите во научноистражувачката работа на студентите;
8. ги проучуваат можностите и формите на пренесување на научноистражувачките резултати во практиката;
9. вршат и други работи утврдени со правилникот на единицата.

Член 126

Институтите се основаат, припојуваат и делат во согласност со потребите на научноистражувачката и наставно-научната работа.

Член 127

Одредбите за раководителот на катедра од овој Статут соодветно се применуваат и за раководителот на институтот.

Оддели

Член 128

Две или повеќе катедри можат да се поврзат во оддели.

Член 129

Одделите се формираат заради неопходно поврзување на научните области, насочување и усогласување на наставно-образовната и со неа поврзаната научноистражувачка

дејност на катедрите, како и заради развивање на научните дисциплини и струки од тие области.

Член 130

Работата на одделот ја организира и ја води раководител, кој, по предлог на одделот, се именува и се разрешува од страна на деканот, односно директорот.

Лаборатории

Член 131

Лабораторија на единицата се формира за практично изведување на наставно-научната, научноистражувачката и апликативната работа.

Центри

Член 132

Центрите се формираат заради изведување, организирање и поттикнување на научноистражувачката и наставно-научната работа, пренесување на употребата на современите методи на работа, сознанијата и достигнувањата, како и за изведување информатички и информациско-документациски активности.

Центрите се формираат во согласност со потребите на единиците, како што е утврдено со овој статут за катедрите.

Центрите можат да вршат применувачка, односно апликативна дејност.

Член 133

Одредбите за раководителот на катедра од овој Статут соодветно се применуваат и за раководителот на центар.

Библиотеки

Член 134

Библиотеките на единиците учествуваат и даваат свој придонес во креирањето на политиката на библиотечното работење во рамките на интегрираниот библиотечен систем на Универзитетот.

Библиотеките на единиците ја собираат, ја уредуваат и ја распоредуваат научната, студиската и стручната литература и на наставно-научните, научните и соработничкиот кадар и студентите, им ги даваат информациите и знаењата за студиите и за научната работа, ги образуваат од гледна точка на употребата на библиотечниот фонд и од гледна точка на барањето информации и изработуваат библиографија за високообразовните наставници и научните работници.

Правна важност на внатрешната организација на единиците

Член 135

Внатрешната организација на единиците и другите прашања поврзани со неа, кои не се утврдени со овој Статут, се утврдуваат со Статут на единицата, за кои согласност дава Универзитетскиот сенат.

Внатрешните организациони единици на факултетите треба да ги исполнуваат условите утврдени со закон и со овој Статут, кои се однесуваат за секоја организациона единица посебно.

Начинот и постапката на организирање внатрешни организациони единици се утврдуваат со правилниците на единиците, за кои согласност дава Универзитетскиот сенат.

ОРГАНИ И ТЕЛА НА УНИВЕРЗИТЕТОТ И ЕДИНИЦИТЕ

Органи и тела на Универзитетот

Член 136

Органи на Универзитетот се: Универзитетски сенат, ректор и Ректорска управа.

Член 137

На Универзитетот се формираат следниве тела: универзитетски совет и универзитетско студентско собрание.

Заради заштита на правата на студентите на Универзитетот, се формира и студентски правобранител како независно тело.

Универзитетски сенат

Положба и состав

Член 138

Универзитетскиот сенат (во натамошниот текст: Сенат) е орган на управување и стручен орган кој се сочинува од следниве членови (во натамошниот текст: членови на Сенатот):

- до два претставника од единиците на Универзитетот.
- по еден претставник од придружните членки - научни установи од редот на научните советници, односно редовните професори; претставник избран од придружните членки - други организации;
- 10 % од бројот на членовите на Сенатот од претходните алинеи на овој член се претставници од студентите, избрани од Универзитетското студентско собрание.

Ректорот и проректорите се членови на Сенатот по положба, без право да бидат избрани за претседатели на сенатот. Ректорот, проректорите и генералниот секретар учествуваат во работата на Сенатот, без право на одлучување.

Член 139

Членот од придружните членки - други организации треба да има најмалку високо образование.

Членовите од придружните членки научни установи учествуваат во работата и одлучувањето на Сенатот за прашања од научноистражувачката дејност и студиите од втор и од трет циклус.

Членовите од придружните членки - други високообразовни установи учествуваат во работата и одлучувањето на Сенатот за сите прашања од негова надлежност.

Членовите од придружните членки - други организации учествуваат во работата на Сенатот за прашања поврзани со нивната дејност.

Сенатот може да одлучува доколку на седницата присуствуваат повеќе од половината од вкупниот број на членови на Сенатот, а одлучува со мнозинство гласови од присутните членови, доколку со Закон не е поинаку предвидено.

Постапка за избор и верификација на мандатот на членовите на Сенатот

Член 140

Членовите на Сенатот, од единиците на универзитетот и од придружните членки се избираат со непосредно и тајно гласање, од страна на членовите на наставно-научните совети на единиците, советите на научните институти, Универзитетското студентско собрание и од органите на управување на придружните членки.

Мандатот на членовите на Универзитетскиот сенат трае три години, со право на уште еден избор.

Мандатот на претставниците на студентите трае една година, без право на реизбор.

Член 141

Член на Сенатот може да биде отповикан во следниве случаи:

- доколку повеќе од 3 (три) пати едно по друго неоправдано отсутствува од седницата на Сенатот во текот на 1 (една) академска година или
- го нарушува угледот на Универзитетот или единицата.

Иницијатива за отповикување на член на Сенатот може да даде единица на Универзитетот, Сенатот, Ректорот, придружната членка или Студентското собрание, а самото отповикување го вршат органите кои го избрале, по претходно мислење од Сенатот.

Член 142

За член на Сенатот не може да биде избрано лице кое е избрано за декан, продекан или директор на единица на универзитетот.

Одредбата од ставот 1 на овој член соодветно се однесува и за научните институти.

Член 143

Верификацијата на мандатот на членовите на Сенатот ја врши верификациона комисија од три члена, избрани од редот на Сенатот.

Членовите на верификационата комисија се избираат по предлог на членовите на новоизбраниот Сенат.

Верификационата комисија констатира дали членовите ги исполнуваат условите утврдени со овој Статут и поднесува извештај на конститутивната седница на Сенатот.

Доколку верификационата комисија констатира дека не се исполнети условите, ги известува за тоа единиците, Универзитетското студентско собрание и придружните членки.

Член 144

Постапката за избор на членови на Сенатот започнува најмалку 60 дена пред истекот на мандатот на постојниот Сенат.

Постапката ја покренува Претседателот на Сенатот, кој во рок од 30 дена ја свикува и конститутивната седница на новоизбраниот Сенат.

Со конститутивната седница, до изборот на претседател на Сенатот, претседава најстариот член на новоизбраниот Сенат.

Доколку претседателот на Сенатот не постапи согласно со став (1) на овој член, постапката за избор на членови на Сенатот ја започнува Ректорот.

Престанок на мандат на член на Сенатот.

Член 145

На член на Сенатот му престанува мандатот:

1. ако го отповика единицата што го избрала на начин и постапка како за неговиот избор;
2. ако му престане работниот однос;
3. ако му мирува работниот однос;
4. по негово барање;
5. по престанок на статусот на студент
6. заради функција која не дозволува вршење на функцијата член на Сенатот
7. во други случаи утврдени со закон, овој Статут и актите на Универзитетот.

Надлежност на Сенатот

Член 146

Сенатот, покрај надлежностите утврдени со Законот за високото образование, е надлежен и за:

1. да избира членови од својот состав во составот на Интеруниверзитетската конференција, со тајно гласање;
2. да одлучува по жалби кога тоа е утврдено со закон, со овој Статут и со актите на Универзитетот;
3. да формира комисии за одлучување по жалба кога тоа е утврдено со закон, со овој Статут и со актите на Универзитетот;
4. да донесува одлуки за стекнување и престанок на статусот придружна членка на Универзитетот;
5. да дава предлог до Владата на РМ за отуѓување на недвижниот имот на Универзитетот;
6. да зазема ставови и да донесува заклучоци за прашања од заеднички интерес на единиците што се однесуваат на високообразовната и научноистражувачката дејност;
7. да донесе акт за основање, престанок, состав, организација, делокруг, начин на работа и други прашања од значење за работата на Центарот за кариера;
8. да дава толкувања на одредбите од овој Статут;
9. да врши и други работи утврдени со закон, со овој Статут и со другите акти на Универзитетот.

Член 147

Членовите на сенатот избрани од придружните членки на Универзитетот учествуваат во работата на сенатот и одлучувањето на сенатот за прашања определени со член 139 од статутот.

Претседател на Сенатот

Член 148

Претседателот на Сенатот се избира од редот на сенаторите со тајно гласање за период од една година, со право на уште еден избор.

Претседател на Сенатот се избира на првата конститутивна седница на Сенатот, а право да предложи претседател на Сенатот има секој член на Сенатот.

За избор на претседател на Сенатот, сенатот може да одлучува доколку на седниците присуствуваат најмалку $2/3$ од вкупниот број членови на Сенатот, а одлучува со мнозинство од присутните членови.

Ако за избор на претседател се предложат повеќе кандидати и ако при гласањето во првиот круг ниту еден кандидат не добие мнозинство гласови од присутните членови, во вториот круг се гласа за двајцата кандидати кои во првиот круг добиле најмногу гласови но не помалку од $1/3$ од составот.

До изборот на претседател на Сенатот, работите од надлежност на Сенатот ги врши највозрасниот член на Сенатот, односно членот кој доаѓа по највозрасниот член.

Член 149

Претседателот на Сенатот ги свикува седниците на Сенатот, го предлага дневниот ред и претседава со седниците на Сенатот.

Право да предлага точки за седница на Сенатот има и ректорот и секој член на Сенатот.

Предлогот од став 2 се доставува во писмена форма и се разгледува на соодветна комисија, односно комисији на Ректорската управа и/или на работно тело и се утврдува на седница на Ректорската управа. Утврдениот предлог Ректорската управа го доставува до Сенатот за донесување конечна одлука.

Член 150

Претседателот на Сенатот свикува седница на Сенатот најмалку еднаш месечно.

Претседателот на Сенатот е должен на барање на најмалку една петтина од членовите на Сенатот, или на барање на ректорот да свика седница на Сенатот.

Доколку претседателот на Сенатот не постапи согласно со одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член, Ректорот ја свикува седницата на Сенатот.

Во случај на отсуство или спреченост на претседателот на Сенатот, седниците на Сенатот ги води највозрасниот член на Сенатот, односно членот кој доаѓа по највозрасниот член.

Член 151

Претседателот на Сенатот е одговорен за законитоста и статутарноста на работењето на Сенатот.

Вршењето на функцијата Претседател на Сенат е неспоиво со вршењето на друга државна функција или функција во политичка партија.

Престанок на мандатот на претседателот на Сенатот

Член 152

Мандатот на претседателот му престанува доколку за тоа одлучи Сенатот на начин и постапка како за неговиот избор.

Начин на работа на Сенатот

Член 153

Сенатот работите од својата надлежност ги врши во согласност со закон и со овој Статут.

За утврдување на работите од својата надлежност, Сенатот донесува општи акти, одлуки, правилници, упатства и заклучоци.

Член 154

Универзитетскиот Сенат ги врши работите од својата надлежност на седници. Седниците се јавни.

Универзитетскиот Сенат може да одржува свечени седници по повод јубилеи, прослави и сл.

Член 155

Сенатот одлучува со јавно гласање, освен за прашањата за кои согласно закон, овој Статут и актите на Универзитетот е утврдено тајно гласање.

Сенатот може за прашањата за кои одлучува со јавно гласање да одлучи да гласа тајно. За начинот на гласање се одлучува со јавно гласање.

Член 156

Претседателот на Сенатот, или членот што ја води седницата во отсуство на претседателот, е должен да ги потпишува одлуките и другите акти донесени на седница на Сенатот.

Доколку во рок од три дена претседателот на Сенатот или членот што ја води седницата во отсуство на претседателот не ги потпише одлуките и актите кои се донесени на седница на Сенатот, Ректорот или било кој член на сенатот може да покрене постапка за негово разрешување, на начин на постапување како за неговиот избор.

Член 157

Заради проучување на прашања од својата надлежност, Сенатот може да формира повремени работни тела.

При формирањето се води сметка за застапеноста на претставници од различни наставно-научни области.

Начинот на работата, правата и обврските на членовите на комисиите и телата од став 1 на овој член се утврдуваат со актот за нивното формирање.

Член 158

Поблиски одредби за начинот на работата на Сенатот се утврдуваат со Деловникот за работа на Сенатот.

Ректор

Член 159

Ректорот е раководен орган.

Надлежностите на ректорот се утврдени со закон и со овој Статут.

Ректорот се избира за време од три години, со право на уште на еден избор.

Избор

Член 160

Ректорот се избира под услови и постапка утврдени со Законот за високото образование и овој Статут.

Постапката за избор на ректор треба да заврши до 15 јули тековната година.

Доколку изборот на ректор не заврши во рокот утврден во став 2 од овој член, изборот на ректор се врши најдоцна до 14 септември тековната година.

Член 161

Постапка за избор на ректор покренува Сенатот на Универзитетот, шест месеци пред истекот на мандатот.

Член 162

Сенатот на Универзитетот, во рокот од член 161 од овој Статут, донесува одлука за објавување јавен оглас за избор на ректор и ја утврдува содржината на огласот.

Огласот содржи:

- општи услови;
- времетраење на огласот;

Кандидатите за ректор поднесуваат:

- Пријава со:
  1. програма за работа;
  2. биографски и библиографски податоци;
  3. три кредибилни препораки.

Огласот се објавува по формирањето на Универзитетската изборна комисија.

Огласот се објавува на веб-страницата на Универзитетот и во најмалку два дневни весници од кој едниот на јазик кој што го зборуваат најмалку 20% од населението на РМ.

Член 163

Сенатот, шест месеци пред истекот на мандатот на Ректорот, со јавно гласање формира Универзитетска изборна комисија составена од седум сенатори, која има за цел да ја оцени исполнетоста на условите за избор на ректор, уредноста на пријавата, утврдувањето на листата на кандидатите за ректор и ги сумира резултатите за избор на ректор .

Право да предложи член на Универзитетската изборната комисија има секој член на Сенатот.

Секој член од Универзитетската изборна комисија се избира со мнозинство гласови од присутните.

Доколку во првиот круг не се избере Универзитетска изборна комисија, гласањето се повторува, така што во секој нареден круг отпаѓа лицето што добило најмал број на гласови.

Ако во случајот од претходниот став предложен член, односно членови не го добие потребното мнозинство на гласови, постапката се повторува со предлагање на друго, односно други лица за Универзитетската изборна комисија и постапката се спроведува согласно со одредбите од овој член.

Член 164

Секој кандидат за ректор, може да овласти набљудувачи на работата на универзитетската изборна комисија.

Член 165

Универзитетската изборна комисија освен надлежностите утврдени со Законот за високото образование ги врши и следниве работи:

- утврдува временска рамка за спроведување на потребните дејствија за избор на ректор;
- утврдува рокови во кои треба да се формираат изборните комисии на единиците;
- го одредува денот на гласање;
- именува членови на изборна комисија доколку единицата во утврдениот рок не формира изборна комисија;
- донесува упатство со кое се утврдува: нејзината работа и работата на изборните комисии на единиците, начинот на гласање и пребројување на гласовите, резултатот од гласањето, начинот на комуникација и доставување документација, акти, известувања, записници и сл., чување и увид на изборната документација и за други прашања поврзани со постапката за спроведување на гласањето и утврдување на резултатите од гласањето. Упатството се објавува на веб-страницата на Универзитетот;
- го утврдува изгледот на гласачкото ливче;
- го утврдува образецот на записникот за резултатите од гласањето на единицата и за крајниот резултат;
- дава задолжителни инструкции до изборните комисии на нивно барање или по сопствено наоѓање;
- одлучува по приговори согласно со овој Статут;
- врз основа на резултатите од гласањето го прогласува избраниот кандидат за ректор;
- други работи утврдени со овој Статут.

Изборни комисии на единиците

Член 166

По формирање на Универзитетската изборна комисија, наставно-научните и научните совети со јавно гласање формираат изборни комисии на единиците.

Изборните комисии се формираат во роковите утврдени од страна на Универзитетската изборна комисија.

За избор на членови на изборните комисии на единиците соодветно се применуваат одредбите од член 163 од овој Статут.

Надлежностите на изборните комисии на единиците се утврдени со Законот за високото образование, овој Статут и статутот на единицата.

Членовите на изборна комисија на единица се избираат од редот на членовите на Наставно - научниот, односно уметничкиот совет на единицата.

Поднесување пријави

Член 167

Кандидатите за ректор пријавите со потребната документација ги доставуваат до Универзитетската изборна комисија согласно со овој Статут и Упатството на Универзитетската изборна комисија.

Оцена на уредноста на пријавата и исполнетоста на условите за избор

Член 168

Универзитетската изборна комисија со решение ги отфрла пријавите на кандидатите кои не ја доставиле вкупната документација која се бара со огласот.

Универзитетската изборна комисија со решение ги одбива пријавите на кандидатите кои не ги исполнуваат општите услови наведени во огласот.

Врз основа на прифатените, отфрлените и одбиените пријави, Универзитетската изборна комисија со решение утврдува Листа на кандидати за ректор, по азбучен ред, која ја доставува до:

- кандидатите за ректор. На кандидатот чија пријава е отфрлена или одбиена се доставува и соодветното решение од ставот 2 на овој член;
- деканите, односно директорите на единиците.

Член 169

Кандидатот има право на приговор против решението со кое се утврдува листата на кандидати за ректор.

Приговорот се поднесува до Универзитетската изборна комисија во рок од 3 дена од приемот на решението од ставот 1 од овој член.

Универзитетската изборна комисија одлучува со решение во рок од 3 дена сметано од наредниот ден од денот кога истекува последниот ден за поднесување приговор.

Универзитетската изборна комисија донесува решение со кое:

- се усвојува приговорот, претходното решение се поништува и се донесува Конечна листа на кандидати за ректор;
- се одбива приговорот и претходното решение се потврдува и се донесува Конечна листа на кандидати за ректор.

Решението на Универзитетската изборна комисија е конечна и против неа може да се поднесе тужба до Управниот суд.

Решението се доставува до кандидатите за ректор, до деканите и директорите на единиците и до изборните комисии на единиците.

Доставувањето се врши согласно со овој Статут и Упатството што го донесува Универзитетската изборна комисија.

Постапка за спроведување тајно Гласање за избор на ректор во рамките на единиците

Член 170

Гласањето за ректор се спроведува во ист ден во периодот од 12 до 14 часот на сите единици на универзитетот, со непосредно и тајно гласање од страна на членовите на наставно-научните, научните и наставничките совети на единиците.

Не гласаат членовите на наставно-научниот, односно научниот совет на единицата:

- на кои им мируваат правата и обврските од работен однос, односно од статусот студент;
- кои се на неплатено отсуство;
- го изгубиле статусот редовен студент, односно студент;

Членовите од ставот 2, алинејите 1-3 од овој член не се сметаат во вкупниот број важечки гласови.

Тајното гласање се врши со гласачки ливчиња изготвени од страна на Универзитетската изборна комисија.

Гласачките ливчиња треба да бидат со иста големина и во иста боја.

Кандидатите за ректор на гласачките ливчиња се внесуваат по азбучен ред од нивното презиме.

Пред името и презимето на секој кандидат се става реден број.

На секое гласачко ливче под утврдените кандидати во средината се става отпечаток на службениот печат на Универзитетот.

Пред да се премине на тајно гласање, еден од членовите на изборната комисија на единицата ги дава потребните објаснувања за начинот на гласањето.

Гласачките ливчиња се даваат на членовите на Наставно - научниот, односно уметничкиот совет на единицата и гласањето се врши со прозивка од страна на еден од членовите на изборната комисија според списокот на членови на Наставно - научниот, односно уметничкиот совет на единицата и заокружувањето на редниот број од списокот.

При тајното гласање, членот на Наставно - научниот совет на единицата на гласачкото ливче го означува кандидатот за кој гласа така што го заокружува редниот број пред името и презимето на истиот.

Доколку член на Наставно - научниот, односно уметничкиот совет ги заокружил редните броеви пред имињата и презимињата на повеќе кандидати од бројот што се избира, гласачкото ливче ќе се смета за неважечко.

Непотполнетото гласачко ливче, ливчето на кое се внесени нови имиња и ливчето од кое со сигурност не може да се утврди за кој кандидат гласал членот на Наставно - научниот, односно уметничкиот совет, исто така се смета за неважечко

Ако единицата не спроведе гласање, тоа не влијае на изборниот резултат.

Изборната комисија на ниво на единица раководи со гласањето и ги утврдува резултатите од гласањето на ниво на единица.

По спроведеното тајно гласање, изборната комисија ги соопштува резултатите од гласањето.

Комисијата најпрво го утврдува бројот на оние кои гласале.

Неупотребените гласачки ливчиња комисијата ги пребројува и ги става во посебно плико и го запечатува. Потоа комисијата утврдува колку лица гласале според списокот, ја отвара гласачката кутија и ги пребројува гласачките ливчиња.

Резултатите од гласањето се утврдуваат според бројот на гласачките ливчиња пронајдени во гласачката кутија, а не според бројот на гласачите означени во списокот за гласање дека истите гласале, ако овие два броја не се совпаѓаат и бројот на сите ливчиња е еднаков на вкупниот број на гласачки ливчиња за таа единица. Ако вкупниот број на гласачки ливчиња за таа единица не е еднаков со вкупниот број на предвидените ливчиња за единицата, резултатите од изборната единица не се сметаат за валидни и не влијаат на изборниот резултат.

По завршеното пребројување на гласовите, записникот со утврдените резултати од гласањето, списокот за гласање и употребените гласачки ливчиња се ставаат во посебно плико кое се запечатува. Во ова плико се ставаат одвоено и неупотребените гласачки ливчиња.

По завршување на гласањето, се пристапува кон утврдување на резултатите од гласањето, при што освоениот број на гласови на секој кандидат на секоја единица посебно се изразува во проценти од вкупниот број важечки гласови на единицата и се множи со бројот на сенаторите кои ги избира единицата, со што се добива бројот на поени што ги освоил секој од кандидатите.

Резултатите од гласањето за избор на ректор ги утврдува изборната комисија на единицата записнички.

По завршеното гласање, комисијата за спроведување на тајното гласање го доставува записникот заедно со целиот изборен материјал до Универзитетската изборна комисија, во рок од два часа од завршувањето на гласањето.

Доставување на записник и одлука за утврдување на избран кандидат за ректор

Член 171

По добивањето на сите записници и изборниот материјал од сите единици на Универзитетот, Универзитетската изборна комисија ги сумира резултатите од гласањето на сите единици на Универзитетот, при што за ректор е избран кандидатот кој добил најголем број поени на ниво на Универзитет, односно чиј збир на поени е најголем, откако за секој кандидат поединечно ќе се соберат поените кои ги добил на секоја единица посебно и изготвува Записник и одлуката за утврдување на избран кандидат за ректор.

Записникот и одлуката за утврдување на избран кандидат за ректор се доставуваат до пријавените кандидати за ректор во рок од три дена сметано од денот на гласањето.

Доставувањето се врши согласно со овој Статут и Упатството што го донесува Универзитетската изборна комисија.

Член 172

Незадоволниот кандидат има право на приговор на записникот и на одлуката од член 170 од овој Статут.

Приговорот се поднесува до Универзитетската изборна комисија во рок од три дена од приемот на актите од став 1 на овој член.

Основи за приговорот од ставот 1 на овој член се:

- повреди на спроведената постапка на единицата;
- утврдените резултати од гласањето на единицата;
- утврдените резултати од гласањето од страна на Универзитетската изборна комисија.

Член 173

Ако Универзитетската изборна комисија го усвои приговорот од член 172 став 3, алинеја 1 од овој Статут, по правило, гласањето на единицата се повторува, доколку може да влијае на изборниот резултат.

Член 174

Универзитетската изборна комисија одлучува со решение во рок од три дена сметано од наредниот ден од денот кога истекол последниот ден за поднесување приговор.

Универзитетската изборна комисија донесува решение со кое:

- се усвојува приговорот, претходното решение се поништува и се донесува ново решение;
- се одбива приговорот и претходното решение се потврдува.

Решението на Универзитетската изборна комисија е конечно и против него може да се поднесе тужба до Управниот суд.

Решението се доставува до кандидатите за ректор.

Заеднички одредби за Универзитетската изборна комисија и изборните комисии на единиците

Член 175

Универзитетската изборна комисија и изборните комисии на единиците одлуките ги донесуваат со мнозинство гласови од вкупниот број членови.

Изборните комисии имаат заменици кои се избираат истовремено со изборот на членови.

Доколку изборната комисија не ја заврши работата во утврдените рокови, се формира нова изборна комисија.

Сметање на роковите

Член 176

Роковите од оваа глава се сметаат во работни денови.

Како неработни денови се сметаат сабота, недела, државни празници и други неработни денови утврдени со закон.

Вршител на должност ректор

Член 177

Доколку на повторната постапка не се избере ректор до 15 септември во тековната година, Сенатот избира вршител на должноста ректор од редот на редовните професори, со мандат до 6 месеци, односно до изборот на новиот ректор.

Вршител на должноста ректор предлагаат членовите на Сенатот, а за избор е потребено присуство на 2/3 од вкупниот број членови на сенатот, а избрано е лицето што добило мнозинство гласови од присутните членови на Сенатот.

Доколку при првото гласање кандидатите за вршител на должноста ректор не го добијат потребното мнозинство гласови за избор, гласањето се повторува сè додека не се избере вршител на должноста ректор.

При секое гласање отпаѓа кандидатот којшто добил најмал број гласови.

Доколку кандидатот не го добие потребното мнозинство, постапката се повторува со предлагање на друг кандидат, односно кандидати за вршител на должноста ректор.

Стапување на должност

Член 178

Ректорот, по правило, стапува на должност на 30 дена пред почетокот на учебната година.

На денот на стапување на должност на новоизбраниот ректор примопредавањето на должноста се врши на свечен начин.

Член 179

На ректорот функцијата му престанува и пред истекот на мандатот:

1. ако биде разрешен;
2. ако поднесе оставка;
3. ако му престанал работниот однос;

4. во случај на смрт;
5. во други случаи утврдени со закон и со овој Статут.

Член 180

Во случаите на престанок на мандатот на ректорот, до изборот на нов ректор, сенатот избира за вршител на должноста ректор, еден од проректорите на универзитетот, за период од најмногу шест месеци.

Едно лице може да биде избрано за вршител на должноста ректор само еднаш.

Доколку ниеден од проректорите не го добие потребното мнозинство, се применува принципот на сениоритет меѓу проректорите, односно функцијата вршител на должноста ректор ја врши проректорот кој прв бил избран во звањето редовен професор, односно највисокото звање во кое се избрани проректорите за период кој не може да биде подолг од шест месеци.

Вршителот на должноста ректор, ги има сите права и должности на ректорот.

Најдоцна 30 дена од денот на изборот на вршителот на должноста ректор од ставот (2) на овој член, се поведува постапка за избор на ректор.

Член 181

Ректорот може да биде разрешен ако:

- Сенатот не го прифати извештајот на ректорот за својата работа и за работата на Универзитетот;
- извршил повреда на закон, овој Статут и актите на Универзитетот во обем и значење кои можат да предвикаат негово разрешување;
- ако тоа сам го побара;
- ако трајно ја загуби способноста за вршење на должноста ректор;

Права, должности и одговорности на ректорот

Член 182

За вршење на дел од своите права и обврски, ректорот може да овластува одделни проректори.

Ректорот е должен еднаш во годината до Сенатот и основачот, да поднесува извештај за својата работа и за работата на Универзитетот, во кој е содржан и финансиски извештај.

Член 183

Ректорот може да формира совет на поранешни ректори на Универзитетот за разгледување значајни прашања од дејноста на Универзитетот.

Ректорот може да формира комисији, односно работни тела или групи од редот на наставниците и другите членови на единиците и придружните членки и Стручната и административна служба на Универзитетот, како и надворешни лица, за проучување прашања и извршување работи значајни за работата на Универзитетот. Комисиите и другите работни тела или групи е потребно на ректорот да му поднесат писмен извештај со соодветен предлог.

За формирањето на комисиите и работните тела или групи од став 2 на овој член, одлука донесува ректорот.

На лицата од ставовите 1 и 2 на овој член, за работата им следува соодветен надоместок, што го определува ректорот.

Ректорот потпишува договори, решенија и друг вид на акти кои се однесуваат на работниот однос на вработените.

Член 184

Ректорот на Универзитетот ја координира работата на раководните органи на факултетите во неговиот состав во врска со остварувањето на ставовите, одлуките и заклучоците на Сенатот и Ректорската управа, во врска со остварувањето на улогата, задачите и дејноста на Универзитетот утврдени со закон, со овој Статут и со актите на Универзитетот.

Член 185

Ректорот на Универзитетот, по потреба, може да ги свикува деканите и директорите и други одговорни лица, заради разгледување прашања од интерес на единиците или на Универзитетот во целина.

Член 186

Единиците и придружните членки во состав на Универзитетот по барање на ректорот, го информираат за сите прашања што се од интерес за остварување на целите и задачите на Универзитетот и да му овозможат пристап до сите документи од нивното работење.

Одговорност на ректорот за законитоста и статутарноста

Член 187

Ректорот е одговорен за законитоста и статутарноста на работата на Универзитетот и на единиците во неговиот состав и може да запре од извршување, односно да укине акт на нивните органи за кој смета дека не е во согласност со закон, овој Статут, општ акт или одлука на Универзитетот согласно Законот за високото образование.

Член 188

Единицата на универзитетот чиј акт е укинат, може да поднесе жалба до сенатот.

Сенатот донесува одлука за укинување или поништување на актот или одлука со која констатира дека запрениот акт останува во сила.

Одлуката на Сенатот е конечна.

Член 189

Ректорот може за непочитување на закон, овој Статут, општ акт или одлука на Универзитетот, за злоупотреба или пречекорување на овластувањата, да суспендира декан или директор на единица и да постави в.д. декан, односно в.д. директор ако:

1. деканот, односно в.д. деканот, како и директорот, односно в.д. директорот не ги спроведува одлуките на органите на Универзитетот;
2. не запре од извршување акт на органите на единицата, кој е во спротивност со законот, овој Статут, општите акти на Универзитетот и на единицата;
3. ги злоупотреби или ги пречекори овластувањата добиени согласно со овој Статут;
4. други случаи согласно со закон и со овој Статут.

За спроведување на постапката за утврдување на случаите од став 1 на овој член, ректорот формира комисија.

Во постапката учествува и деканот, односно директорот, односно в.д. деканот, односно в.д. директорот.

Ректорот може да суспендира и в.д. декан, односно в.д. директор, под условите утврдени со став 1 на овој член и да постави друго лице за в.д. декан, односно в.д. директор.

Сенатот најдоцна во рок од 30 дена од суспендирањето на деканот, односно директорот одлучува за одлуката на ректорот од став 1 на овој член. Доколку Сенатот со одлука ја потврди суспензијата, му дава предлог на ректорот за разрешување на деканот, односно директорот, на деканот односно директорот му престанува мандатот од денот на потврдувањето на одлуката за суспензија а во рок од три месеци се спроведува постапка за избор на декан, односно директор.

Ако Сенатот не ја потврди суспензијата на декан, односно директор, мандатот на деканот, односно директорот продолжува.

Одлуката на Сенатот е конечна.

Одредбите од овој член соодветно се применуваат и за в.д. декан, односно в.д. директор.

В.д. деканот, односно в.д. директорот има право да се произнесе.

Проректори Положба и избор

Член 190

Универзитетот може да има до четири проректори кои ќе покриваат одредени области. Проректорите се избираат од редот на професорите од единиците на Универзитетот. Вршењето на должноста ректор и проректор е неспојливо со вршењето друга државна функција или функција во политичка партија.

Член 191

Проректорите, по предлог на ректорот, ги избира Сенатот со тајно гласање, за време од три години, со право на уште еден избор.

Мандатот на проректорите трае додека трае мандатот на ректорот.

Член 192

Вршителот на должноста ректор може да предлага вршители на должноста проректори.

Член 193

За избор на проректори, Сенатот може да одлучува доколку на седницата присуствуваат најмалку 2/3 од вкупниот број членови, а за проректор е избран оној кандидат што ќе добие мнозинство гласови од присутните членови на Сенатот.

Ако кандидатот, односно кандидатите за проректори не го добијат мнозинството гласови од ставот 1 на овој член, гласањето се повторува.

Ако и при повторното гласање кандидатите за проректори од став 2 од овој член не го добијат потребното мнозинство гласови, постапката за предлагање кандидати за проректори од единиците на Универзитетот се повторува, ректорот предлага друг кандидат, односно кандидати и тој предлог го доставува на првата наредна седница на Сенатот.

Права, должности и одговорности

Член 194

Ректорот, во договор со проректорите, ги распоредува работите и работните задачи од областа на наставно-научната, научно-истражувачката, развојната и финансиско-

инвестиционата дејност и соработката со универзитетите во земјата и во странство и други дејности.

Проректорите, за работата од својот делокруг, одговараат пред ректорот и Сенатот.

Член 195

Проректорите се грижат, ја координираат и ја усогласуваат високообразовната, научноистражувачката, финансиската, инвестиционата и развојната дејност и соработката со универзитетите во земјата и во странство. Вршат и други работи и работни задачи.

Член 196

Во случај на спреченост или отсутност на ректорот, може да го заменува еден од проректорите што ќе го определи ректорот.

Член 197

На проректорот може да му престане функцијата пред истекот на мандатот за кој е избран под истите услови како за престанок на функцијата ректор на Универзитетот.

Ректорот може да поднесе предлог за разрешување на проректор.

Член 198

Проректор може да биде разрешен ако:

- сам побара;
- не ги исполнува должностите на проректор;
- сериозно ги прекршува одредбите од овој Статут, актите на Универзитетот и други прописи;
- ја злоупотреби својата положба;
- со своето однесување го повреди угледот на должноста проректор;
- ја изгуби способноста за остварување на своите должности;
- ако тоа образложено го побара ректорот.

Иницијатива може да поднесе секој член на академската заедница на Универзитетот.

Ректорска управа

Состав

Член 199

Ректорската управа ја сочинуваат ректорот, проректорите, деканите, односно директор, 1 (еден) претставник на студентите избран од Студентското собрание на Универзитетот.

Со Ректорската управа раководи ректорот.

Во работата на Ректорската управа учествува и генералниот секретар на Универзитетот, без право на одлучување.

Надлежност на Ректорската управа

Член 200

Ректорската управа освен надлежностите определени со одредбите од Законот за високото образование врши и други работи, како што се:

- донесува Одлука за распишување на конкурс за запишување на студенти од прв, втор и трет циклус, по претходна согласност од Владата на Република Северна Македонија;
- донесува разни одлуки кои се однесуваат на одржување на разни манифестации, конференции, свечености и развој;
- формира работни групи и комисиии;
- донесува одлуки за усвојување на извештаи поднесени од страна на работните групи и комисиите;
- усвојува извештаи од реализација на внатрешни и надворешни универзитетски проекти;
- дава согласност за службени патувања и студиски престои во странство доколку патувањето е подолго од пет работни дена, односно престојот е подолг од 30 дена.

Начин на работа

Член 201

Ректорската управа ги врши работите од својата надлежност на седници.

Седниците на Ректорската управа се јавни.

Ректорската управа може да одржува свечени седници по повод јубилеи, прослави и други случаи.

Член 202

Членот на Ректорската управа има право и должност да присуствува на седниците на Управата и да учествува во нејзината работа.

Членот на Управата којшто е спречен да присуствува на седницата на Ректорската управа треба за тоа благовремено да извести.

Членот на Ректорската управа којшто е спречен да присуствува на седницата може да овласти лице што ќе го заменува на седницата.

Член 203

Членот на Ректорската управа има право и должност да поднесува предлог-одлуки и други акти што ги донесува Управата, да учествува во претресот на предлог-одлуките, актите и другите прашања што се на дневен ред на седницата на Управата.

Членот на Ректорската управа има право и обврска да гласа.

Член 204

Членот на Управата е потребно активно да ја врши својата функција и да се придржува кон пропишаниот ред на седницата на Ректорската управа.

Член 205

Ректорот на Универзитетот ги свикнува седниците на Ректорската управа, раководи со нивната работа и се грижи за нивниот тек.

Во негова отсутност, седницата на Управата ја свикнува и со неа раководи еден од проректорите на Универзитетот, овластен од ректорот.

Член 206

Ректорот на Универзитетот ги свикнува седниците на Ректорската управа по своја иницијатива, или на барање од најмалку 1/5 од членовите на Управата или од една единица на Универзитетот.

Член 207

Ректорската управа, на своите седници, донесува општи акти, одлуки, заклучоци, препораки, зазема ставови по одделни прашања и дава предлози и мислења.

Член 208

Ректорската управа може да работи ако на седницата се присутни повеќе од половината од вкупниот број членови на Управата.

Одлуките на Ректорската управа се донесуваат со мнозинство гласови од присутните членови на Ректорската управа.

Член 209

Ректорот го формулира предлогот за кој се гласа и по гласањето соопштува дека одлуката е донесена. Прифатената формулација на одлуката се внесува во записник.

Член 210

Одлуките донесени на седница на Ректорската управа ги потпишува ректорот.

Член 211

За одредени прашања од особена важност или итност Сенатот и Ректорската управа може да одржат заедничка седница. Предлог за заедничка седница може да даде Сенатот, Ректорот и Ректорската управа.

Стручни тела и комисии

Член 212

Сенатот формира стручни тела и комисии.

Составот, надлежностите и начинот на работа на стручните тела и комисии се утврдуваат со акт на Сенатот.

Член 213

Ректорската управа формира комисии и други работни тела за проучување и изготвување предлози за прашања од делокругот на работата на Ректорската управа.

Член 214

Ректорската управа ги формира следниве комисии:

- 1) Комисија за настава и наука
- 2) Комисија за финансии, инвестиции и развој
- 3) Комисија за соработка со универзитетите во земјата и во странство
- 4) Комисија за издавачка дејност
- 5) Комисија за нормативна дејност
- 6) Комисија за информатичка технологија
- 7) Комисија за студентски стандард и
- 8) Комисија за култура и спорт.

По потреба, Ректорската управа може да формира и други комисии.

Член 215

Ректорската управа, со одлука, ја утврдува надлежноста и составот на комисиите и ги именува нивните претседатели, при што во составот се води сметка за застапеноста на претставници од различни наставно-научни области.

Член 216

Седниците на комисиите ги закажува претседателот на соодветната комисија по сопствена иницијатива, ако тоа го побара ректорот на Универзитетот или една петтина од членовите на комисијата, со соопштување на прашањата што ќе бидат на дневен ред на таа комисија.

Член 217

Комисијата може да работи ако на седницата присуствува мнозинство од членовите на комисијата, а одлуките се донесуваат со мнозинство гласови од присутните членови.

Член 218

Заради проучување на одделни прашања од своја надлежност и подготвување извештаи и нацрт-одлуки за потребите на органите на Универзитетот, комисиите можат да образуваат работни групи од наставници, соработници, студенти и други вработени лица на Универзитетот, како и од членови на заинтересираните органи и организации.

Во работата на комисиите можат да учествуваат и други лица, без право на одлучување.

Комисиите работат врз основа на својата програма за работа, која треба да биде усогласена со програмата за работа на Универзитетот.

Член 219

Во работата на комисиите, при давање на предлози и мислења, соодветно се применуваат одредбите од деловникот за работа на Ректорската управа.

Член 220

Членовите од редот на студентите во комисиите и работните тела на Универзитетот се избираат од страна на Универзитетското студентско собрание.

Постапка за донесување на општите акти на Универзитетот

Член 221

Нацрт-општите акти на Универзитетот се подготвуваат од страна на работни тела на Универзитетот кои ги формира Ректорот на Универзитетот.

Член 222

Нацрт-општиот акт, откако ќе го утврди Ректорската управа, се доставува на јавна расправа на единиците на Универзитетот.

Врз основа на мислењата и предлозите на единиците од претходниот став, соодветното тело на Универзитетот подготвува предлог на општиот акт, кој го донесува Ректорската управа.

Предлогот на општиот акт се доставува до Универзитетскиот сенат за усвојување, односно до Ректорската управа кога донесувач на општиот акт е Ректорската управа.

Член 223

Измените и дополнувањата на општите акти се вршат на начинот и постапката по кои се донесуваат.

Член 224

Општите акти на Универзитетот и на единиците се објавуваат во јавно гласило на Универзитетот.

Во јавно гласило на Универзитетот се објавуваат општите акти и на придружните членки со кои се регулираат прашања од доменот на улогата, целите, задачите и дејноста на Универзитетот.

Општите акти на Универзитетот и на единиците стапуваат во сила најрано со денот на објавувањето.

Поблиски одредби за издавањето на јавното гласило донесува Ректорската управа.

Универзитетски совет

Состав

Член 225

Универзитетскиот совет брои 11 члена:

- 5 члена именува Сенатот, и тоа по едно лице од различни научни подрачја, кои не се членови на Сенатот,
- 2 члена именува Универзитетското студентско собрание од редот на студентите;
- 3 члена именува Собранието на Република Северна Македонија;
- 1 член именува најрепрезентативната организација на работодавачи на РМ.

Мандатот на членовите на универзитетскиот совет трае три години без право на повторен избор, освен за членовите избрани од редот на студентите на кои мандатот им трае една година без право на повторен избор.

Универзитетскиот совет од редот на своите членови избира претседател. Универзитетскиот совет претседателот го избира од членовите именувани од Сенатот. Претседателот се избира со мнозинство од вкупниот број членови на Универзитетскиот совет.

За член на универзитетскиот совет не може да биде избрано лице кое согласно одредбите од Законот за установите не може да биде член на орган на управување на установа, како и лице вработено во управата на универзитетот, во министерството надлежно за работите на високото образование, односно за науката, лице именувано на функција во државен орган или единица на локалната самоуправа или избрано во орган на политичка партија.

Надлежност на Универзитетскиот совет

Член 226

Во рамките на своите надлежности и согласно Законот за високото образование, Универзитетскиот совет предлага мерки до органите на Универзитетот за доследно извршување на дејноста и задачите на Универзитетот, укажува на незаконските акти и дејствија на Универзитетот и на единиците, предлага мерки за рационално користење на кадровските и материјалните ресурси на Универзитетот и на единиците, се грижи за заштита на автономијата на Универзитетот и презема мерки во случај на повреда на автономијата на Универзитетот, најмалку еднаш годишно доставува информација до министерството надлежно

за работите на високото образование и до Сенатот на Универзитетот, и врши други работи од значење за Универзитетот и за единиците.

Универзитетскиот совет во својата работа не може да преземе дејствија со кои се ограничува и повредува автономијата на Универзитетот.

Универзитетскиот совет одлучува на седници.

Седниците ги закажува и со нив претседава претседателот.

Советот може да одлучува доколку на седницата се присутни повеќе од половината од вкупниот број членови, и одлуките ги донесува со мнозинство гласови од вкупниот број членови, доколку поинаку не е уредено со овој Статут.

Органи на единиците

Член 227

Органи на факултетот се: наставно-научен совет, декан и деканатска управа.

На факултетот се формира факултетско студенско собрание како тело на факултетот.

Наставно-научен совет, односно научен совет

Наставно-научен совет на факултет

Член 228

Наставно-научниот совет го сочинуваат редовните и вонредните професори и доцентите кои се во работен однос на факултетот.

Во наставно-научниот совет свои претставници избираат студентите.

Претставниците на студентите ги избира Факултетското студентско собрание. Мандатот на студентите е 2 години. Бројот на претставниците од редот на студентите изнесува 10% од вкупниот број членови на наставно-научниот совет.

Член 229

На факултетот на кој се избрани повеќе од 150 наставници, наставно-научниот совет го сочинуваат претставници избрани од организационите единици (катедри, центри и слично), од страна на редовните и вонредните професори и доцентите.

Изборот се врши сразмерно на наставниците избрани, односно распоредени во организационата единица на начинот и според условите определени во овој Статут и со статутот на факултетот.

Секоја организациона единица е застапена со најмалку еден претставник. Изборот се врши со тајно гласање, од страна на лицата избрани во звањата од став 1 на овој член, а кои се распоредени во соодветната организациона единица.

Поблиски одредби за утврдување на бројот и за начинот на избор се утврдуваат со статутот на факултетот.

Примена на статутот на факултетот

Член 230

Бројот на претставниците на студентите и нивниот избор, се утврдуваат со статутот на факултетот.

Член 231

Наставно-научниот, односно научниот совет може за одделни студиски програми или за други потреби да формира стручни тела утврдени со статутот на единицата.

Надлежност на наставно-научниот совет

Член 232

Надлежноста на наставно-научниот совет е утврдена со закон, со овој Статут и со статутот на единицата.

Член 233

Наставно-научниот совет одлучува со јавно гласање, освен за работите утврдени со закон, актите на Универзитетот и факултетот за кои е предвидено тајно гласање.

Наставно-научниот совет, за избор и разрешување на декан, продекан и за избор на сенатори одлучува со тајно гласање.

Наставно-научниот совет на факултетот, со статутот на факултетот, може да предвиди и други прашања за кои ќе одлучи со тајно гласање.

Член 234

Седниците на наставно-научниот совет ги свикува и со нив раководи деканот на факултетот.

Во отсуство на деканот, по негово овластување, со седницата на наставно-научниот совет раководи еден од продеканите.

Деканот е потребно да свика седница на наставно-научниот совет доколку тоа го бара 1/3 од членовите.

Декан односно директор

Член 235

Деканот, односно директорот е раководен орган.

Деканот се избира за време од три години, со право на уште еден избор.

Деканот е одговорен за законитоста и статутарноста на работењето на факултетот.

По положба, деканот на факултетот е член на Ректорската управа на Универзитетот.

Деканот е должен најмалку еднаш во годината до наставно-научниот совет и до ректорот да поднесе извештај за својата работа.

Надлежностите на деканот, односно директорот се утврдени со закон, со овој Статут и со статутот на единицата.

Избор на декан

Член 236

За избор на декан, наставно-научниот совет може полноважно да одлучува доколку се присутни 2/3 од вкупниот број негови членови.

Избран е кандидатот што добил мнозинство гласови од присутните членови на наставно-научниот совет.

Одлуката за избор на декан ја потврдува Сенатот на Универзитетот.

Член 237

Кандидатот за декан треба да поседува резултати и искуство во наставната дејност, резултати во научно-истражувачката дејност како и искуство во подготвување на наставен и научно-истражувачки подмладок.

Член 238

Постапката за избор на декан ја започнува Наставно-научниот совет, најдоцна три месеци пред истекот на мандатот на деканот, донесува одлука за започнување на постапката и формира изборна комисија од три члена. Ако наставно-научниот совет не ја донесе одлуката, одлука за започнување на постапката донесува ректорот.

Ако во определниот рок предвиден со ставот (1) на овој член единицата не избере декан, најдоцна во рок од три дена од истекот на мандатот на деканот, ректорот именува времен вршител на должност декан, по претходно добиена согласност од лицето кое го именува за време од најмногу шест месеци.

Секој редовен и вонреден професор, доколку се исполнети условите од овој Статут, имаат право, во рок од 15 работни дена од денот на донесувањето на одлуката од став 2 на овој член, да се кандидираат за декан.

Доколку редовни и вонредни професори нема, и доцент може да се кандидира за декан.

Доколку има пријавено кандидати од став 3 изборната комисија ги исклучува од натамошна постапка кандидатите од став 4 на овој член.

Пријавените кандидати до изборната комисија доставуваат пријава и програма за работа за мандатниот период.

Изборната комисија ги доставува пријавите и програмите на кандидатите за декан до членовите на наставно-научниот совет, во рок од три дена од датумот на завршување на рокот за пријавување.

Кандидатите за декан ја презентираат својата програма пред членовите на наставно-научниот совет.

Член 239

Ако при гласањето, во првиот круг, не биде избран декан, гласањето се повторува уште еднаш, но само за кандидатите што добиле најмалку 1/3 гласови од вкупниот број членови на наставно-научниот совет. Ако и при повторното гласање не се избере декан, целата постапка се повторува.

Ако за избор на декан има предложено само еден кандидат и ако при гласањето во првиот круг тој не го добие потребното мнозинство гласови, целата постапка се повторува.

При повторната постапка не учествуваат кандидатите за декан од претходната постапка.

Член 240

Одлуката за избор на декан ја потврдува Сенатот на Универзитетот.

Ако Сенатот не го потврди изборот на декан, постапката се повторува. Во повторната постапка не учествува претходниот кандидат за декан.

Сенатот нема право да го потврди изборот на декан ако тој не ги исполнува условите утврдени со закон, или при сторена повреда на постапката за избор.

Член 241

Одредбите за избор на декан се применуваат и за избор на директор.

Разрешување и престанок на мандатот на деканот пред истекот на рокот за кој е избран

Член 242

Мандатот на деканот престанува пред истекот на рокот за кој е избран ако:

- поднесе оставка од функцијата за којашто е избран;
- настане трајна спреченост за вршење на функцијата;
- е разрешен од страна на наставно научниот совет на факултетот;
- сенатот ја потврди одлуката за суспензија на деканот од страна на ректорот;
- наставно-научниот совет не го прифати Извештајот за работата на деканот;
- му престане работниот однос и
- во случај на смрт.

Ако наставно-научниот, односно научниот совет не го прифати извештајот за работата на деканот односно на директорот, се смета дека деканот е разрешен и се известува ректорот да именува вршител на должноста декан.

Истиот ден кога наставно-научниот совет нема да го прифати Извештајот за работа на деканот, отпочнува постапка за избор на нов декан.

Ако наставно-научниот, односно научниот совет донесе одлука со која поведува постапка за разрешување, се гласа за негово разрешување.

Наставно-научниот совет одлучува на ист начин како за избор за декан.

Деканот што е разрешен има право на приговор до Сенатот.

Одлуката на Сенатот по приговорот е конечна.

Ако деканот е разрешен, до изборот на нов декан, ректорот именува времен вршител на должноста декан, со мандат од шест месеци, по претходно добиена согласност од лицето кое го именува.

Одредбата од претходниот став се применува и кога мандатот на деканот престанал во други случаи утврдени со закон и со овој Статут.

Одредбите од овој член соодветно се применуваат и за директорот на научен институт.

Член 243

Постапката за избор на декан и на разрешување на деканот и продеканите, односно на директорот, поблиску се утврдува со статутот на единицата, во согласност со овој Статут.

Член 244

Мандатите на декан на факултет и директор на научен институт се со исто времетраење.

Продекани

Член 245

За вршење на дел од своите права и обврски деканот може да ги овластува продеканите.

Бројот на продеканите се утврдува со статутот на единицата.

Член 246

Продеканите се избираат од страна на наставно-научниот совет по предлог на новоизбраниот декан, според постапката предвидена со статутот на единицата.

Продеканите се избираат од редот на редовните, вонредните професори и доцентите за мандатен период од три години, со право на уште еден избор.

Продеканите вршат работни задачи што ќе им ги определи деканот за области од дејноста на факултетот (високообразовна, научноистражувачка дејност, финансии и сл.).

За својата работа, продеканите одговараат пред наставно-научниот совет и пред деканот.

За разрешување на продекан на факултетот, соодветно се применуваат одредбите кои се однесуваат на разрешување на декан на факултетот.

Разрешување на продеканот од страна на наставно – научниот совет, односно уметничкиот совет на факултетот, може да побара деканот доколку оцени дека продеканот не му помага во работата или понатамошната негова соработка со продеканот битно му ја отежнува работата во остварување на неговата програма.

Деканатска управа

Член 247

Составот и надлежностите на деканатската управа се утврдени со закон и со статутот на единицата.

Одбор за соработка и доверба со јавноста

Член 248

За да оствари соработка и доверба со јавноста, деловната заедница, професионалните комори и други институции и здруженија на граѓани од подрачјето во кое ја врши високообразовната дејност и научно-истражувачката работа или уметничкото творештво, како и да оствари јавност и одговорност за вршењето на дејноста од јавен интерес на единица на Универзитетот се формира одбор за соработка и доверба со јавноста.

Составот, мандатот, начин на предлагање и разрешување на членовите, надлежностите се утврдуваат со статутот на единицата.

СТРУЧНА И АДМИНИСТРАТИВНА СЛУЖБА

Член 249

Стручната и административна служба се организира како интегрирана стручна и административна служба на Универзитетот (во натамошниот текст: Служба на Универзитетот), која ја сочинуваат Централната стручна и административна служба -Ректоратот и стручните и административни служби на единиците.

Член 250

Службата на Универзитетот се организира по сектори, во согласност со функционалната поврзаност на дејноста на единиците на Универзитетот утврдени со овој Статут.

Член 251

Начинот на кој се вршат стручните и административните работи од заеднички интерес за единиците на Универзитетот, како и организацијата и начинот на процесуирање на документите се уредува со правилник што го донесува Сенатот.

Заштитата, чувањето и користењето на архивскиот материјал се води во согласност со Закон.

Основната евиденција на актите се води во деловодник на Универзитетот.

Единиците и внатрешните организациони единици на Универзитетот водат одделни деловодници.

Покрај деловодникот, заради полесно и побрзо ракување со актите, се водат и помошни книги за евиденција.

Член 252

Начинот на работа, видовите на работните места, работните задачи со условите, бројот на извршителите и нивните права, обврски, одговорности и други прашања сврзани со Службата на Универзитетот се утврдуваат со општ акт на Ректорската управа, по предлог на ректорот.

Член 253

Со работата на Службата на Универзитетот раководи генералниот секретар на Универзитетот.

Генералниот секретар за својата работа е одговорен пред ректорот и Ректорската управа на Универзитетот.

Со службата на единицата раководи секретар, кој за својата работа е одговорен пред деканот, односно директорот и пред генералниот секретар.

Член 254

Генералниот секретар на Универзитетот:

1. се грижи за подготвување и обработка на материјалите за седниците на Ректорската управа и Сенатот, како и за подготвување на одлуките и општите акти што ги донесуваат овие органи и тела;
2. по овластување на ректорот, го застапува Универзитетот во правните работи;
3. се грижи за исполнување и извршување на обврските на Универзитетот во соработката на Универзитетот со соодветните државни и општински органи и тела, надлежни за работите на образованието и науката;
4. се грижи за уредноста и ажурноста во работата по предметите и подготвувањето на другите материјали и за таа цел свикува и раководи со работните состаноци на Службата на Универзитетот;
5. го следи извршувањето на одлуките и заклучоците на органите на Универзитетот и ги известува за тоа;
6. ја координира работата со секретарите на единиците за прашањата што се однесуваат на Универзитетот како целина и за работите од делокругот на Службата на Универзитетот;
7. врши координирање на работата на службите на единиците;
8. одлучува за правата, должностите и одговорностите на вработените во Службата на Универзитетот.

Работните документи, покрај ректорот, може да ги потпишува и генералниот секретар.

РАЗВОЈ, ФИНАНСИРАЊЕ И ИМОТ

Финансирање

Приходи

Член 255

Универзитетот стекнува средства од:

1. Буџетот на Република Северна Македонија.
2. Други извори:
  - кофинансирање на студиите;
  - образовни активности на додипломски, постдипломски и докторски студии;
  - вршење образовна, научноистражувачка и применувачка, односно апликативна дејност за домашни и странски правни и физички лица;
  - различни форми за надградување, продлабочување или проширување на знаењата и континуирано образование;
  - размена на научни и стручни услуги и производи со домашни и странски физички и правни лица;
  - вршење научна и стручна дејност и продавање производи на домашни и странски правни и физички лица;
  - дејности по основ на јавни овластувања;
  - уметнички творби;
  - камати и дивиденди;
  - авторски и други интелектуални права;
  - издавачка дејност;
  - добивка од трговските друштва основани од Универзитетот по предлог и со средства на единица на Универзитетот;
  - донации и подароци од домашни и странски правни и физички лица;
3. Посебни приходи од:
  - проекти;
  - научно-истражувачки проекти што се реализираат врз основа на спогодби што ги потпишала Република Северна Македонија;
  - закупнини и други приходи од имот;
  - фондови и фондации, установи и трговски друштва основани од Универзитетот;
  - легати, подароци, завештанија, прилози и слично.

Располагање со приходите

Член 256

Со приходите стекнати од Буџетот на Република Северна Македонија, Универзитетот располага според критериуми и намена утврдени од надлежното министерство, орган и слично.

Со приходите од други извори, Универзитетот располага самостојно, согласно со овој Статут.

Посебните приходи се водат на посебни сметки на Универзитетот. Со средствата стекнати од легати, подароци, завештанија и прилози, располагањето се остварува според намената на давателот согласно со овој Статут.

Покривање на расходите Покривање на расходите на Универзитетот

Член 257

Универзитетот, со дел од средствата со кои располага, ги покрива расходите за вршење на дејноста:

1. покривање на трошоците што произлегуваат од интегративните функции согласно со овој Статут;
2. бруто-плати на вработените на Универзитетот и на неговите единици.
3. материјални трошоци за работата на органите, комисиите и телата и сл. на Универзитетот (канцелариска опрема и сл.);
4. капитални вложувања, инвестиционо одржување, амортизација за имотот што го користи Универзитетот (згради, опрема, книги и друго);
5. финансиски трошоци за обврски што ги презел Универзитетот (камати, осигурување и друго);
6. патувања во рамките на дејноста на органите на Универзитетот;
7. развој и проширување на дејноста, која се остварува преку органите на Универзитетот;
8. исполнување преземени обврски кон трети лица од страна на Универзитетот;
9. издавачка дејност;
10. други трошоци.

Заедничка одредба

Член 258

Покривањето на расходите се врши во зависност од изворите на средствата и Уредбата за мерила и критериуми за финансирање на дејноста на високообразовните установи.

Финансиски план и завршна сметка

Член 259

Сенатот донесува годишен финансиски план.

Годишниот финансиски план на Универзитетот ги содржи годишните финансиски планови на единиците и на организационите единици, по програми, потпрограми, ставки и сметки.

Универзитетот изготвува збирни годишни, квартални и месечни финансиски планови по програми и ставки, врз основа на претходно изработени годишни, квартални и месечни планови на единиците по програми, ставки и сметки.

Универзитетот донесува завршни сметки и ги доставува до надлежните органи согласно со законските прописи.

Завршната сметка на Универзитетот претставува консолидирана финансиска сметка на Универзитетот.

Даночен број

Член 260

Универзитетот има даночен број.
Проектите имаат свои даночни броеви.

Финансиско и сметководствено работење

Член 261

Универзитетот води посебно сметководство за средствата од Буџетот на Република Северна Македонија и за другите извори и посебните приходи.

Финансиското и сметководственото работење и надзорот над законитоста на работењето на Универзитетот се вршат во согласност со закон, подзаконските акти и општите акти на Универзитетот.

Внатрешна ревизија

Член 262

Внатрешна ревизија на Универзитетот врши Единицата за внатрешна ревизија, како независна организациона единица во негов состав, во согласност со законот, подзаконските и интерните акти.

Раководителот и вработените во Единицата за внатрешна ревизија се одговорни пред ректорот на Универзитетот.

Имот

Член 263

Недвижниот имот и другите ствари што ги користи Универзитетот, стварите стекнати согласно со овој Статут, стварите стекнати од легати, наменски прилози, подароци и завештанија, се имот во сопственост на Универзитетот.

Регистар на недвижен имот

Член 264

Универзитетот води регистар на недвижниот имот. Содржината на регистарот и начинот на неговото водење се утврдуваат со акт на Сенатот.

ВИСОКООБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Општи одредби

Член 265

На Универзитетот се организираат академски и стручни студии како и кратки студии, специализации и други видови на доживотно учење согласно овој закон.

Член 266

На Универзитетот се организираат студии во три циклуси/степени на образование во согласност со Болоњската декларација.

По завршувањето на студиите од став 1 на овој член, лицето се стекнува со соодветна квалификација, согласно со националната и европската рамка на квалификации на високото образование.

Член 267

Студиите на Универзитетот се остваруваат врз основа на акредитирани студиски програми и според правилата за студирање базирани врз европскиот систем за пренос и акумулација на поени (ECTS - European Credit Transfer and Accumulation System).

Бројот на стекнати ЕКТС-кредити/поени претставува квантитативна мерка на работа и активности неопходни за успешно завршување на студиите.

Прв циклус студии

Член 268

Првиот циклус на студии се остварува согласно со закон, овој Статут и Правилникот на Универзитетот за условите, критериумите и правилата за запишување и студирање на прв и на втор циклус студии.

На Универзитетот се остваруваат студии од прв циклус како:

1. прв циклус академски студии (додипломски студии) и
2. прв циклус стручни студии.

Академски студии на прв циклус

Член 269

Академските студии од прв циклус (додипломски студии) на Универзитетот се организираат во траење од три или четири години и со нивно завршување се стекнуваат 180 ЕКТС кредити, односно 240 ЕКТС кредити.

Лицето кое ги завршило додипломските студии се стекнува со академски назив дипломиран со додавка на соодветната област и се стекнува со квалификација согласно Националната рамка на високообразовни квалификации утврдена со Законот за националната рамка на квалификации на високото образование.

Втор циклус студии

Член 270

Вториот циклус на студии се остварува согласно со закон, студиските програми, овој Статут и Правилникот на Универзитетот за условите, критериумите и правилата за запишување и студирање на прв и на втор циклус на студии.

На Универзитетот се остваруваат студии од втор циклус како:

1. втор циклус на академски студии (постдипломски студии) и
2. втор циклус на стручни студии

Втор циклус на академски студии (постдипломски студии)

Член 271

На Универзитетот се организираат постдипломски студии во траење од една или две години и со нивното завршување се стекнуваат 60 односно 120 ЕКТС кредити.

Студентот задолжително изработува магистерски труд како завршен дел на студиската програма што ја запишал на постдипломски студии.

Лицето кое по завршување на постдипломските студии се стекнало со најмаку 300 ЕКТС кредити, вкупно на додипломски и постдипломски студии, се стекнува со академски назив магистар од соодветната област.

Трет циклус на академски студии - докторски студии

Член 272

Третиот циклус на академски студии се остварува согласно со закон, студиските програми, овој Статут и Правилникот на Универзитетот за условите, критериумите и правилата за запишување и студирање на трет циклус студии.

Член 273

Постапката за пријава, оценка и одбрана на докторска дисертација, односно изработка и/или изведба на уметничко дело се утврдува со Правилникот од член 272 на овој Статут.

Промоција на лица кои завршиле програми од трет циклус на академски студии- докторски студии и се здобиле со научен назив доктор на науки

Член 274

Промоцијата на лица кои завршиле докторски програми од трет циклус и се здобиле со научен назив доктор на науки ја врши ректорот.

Промоцијата е свечен чин на која присуствуваат кандидатите кои се промовираат, про-реktorите, деканите, односно директорите на единиците, менторите и други лица.

Во текот на промоцијата се соопштуваат биографијата, научните достигнувања на кандидатот кој се промовира, како и текот на постапката за стекнување научен назив доктор на науки.

На крајот на промоцијата, на кандидатите им се доделуваат дипломите за стекнатиот научен степен доктор на науки.

Стручни студии на прв циклус

Член 275

На Универзитетот се спроведуваат прв циклус стручни студии во тарање од три години и со нивно завршување се стекнуваат 180 ЕКТС и стручен стручен назив согласно Националната рамка на високообразовни квалификации утврдена со Законот за националната рамка на квалификации на високото образование.

Покрај студиите од став 1 на овој член на единиците можат да се организираат различни програми на стручно усовршување кои траат пократко и со нивното завршување студентите се стекнуваат со 60 или 120 кредити и соодветен стручен назив согласно Националната рамка на високообразовни квалификации утврдена со Законот за националната рамка на квалификации на високото образование.

Стручни студии на втор циклус

Член 276

На Универзитетот се спроведуваат втор циклус стручни студии во тарање од една година и со нивно завршување се стекнуваат 60 ЕКТС кредити и стручен стручен назив согласно Националната рамка на високообразовни квалификации утврдена со Законот за националната рамка на квалификацијата на високото образование.

Студентот задолжително изработува специјалистички труд како завршен дел на студиската програма од втор циклус специјалистички студии што ја запишал.

Стручен и научен назив

Член 277

Стручните и научните називи се определуваат согласно со закон и општиот акт на Националниот совет.

На Универзитетот се стекнуваат следниве видови дипломи:

1. диплома за прв циклус академски студии (додипломски студии)-по завршување на студиска програма во траење од три или четири години и стекнување на 180 односно 240 ЕКТС кредити;
2. диплома за прв циклус стручни студии- по завршување на студиска програма во траење од три години и стекнување 180 ЕКТС кредити;
3. диплома за втор циклус академски студии (постдипломски студии) - по завршување на студиска програма во траење од една година или две години и стекнување 60 односно 120 ЕКТС кредити;
4. диплома за втор циклус стручни студии - по завршување на студиска програма во траење од една година и стекнување 60 ЕКТС кредити,
5. диплома за научен назив доктор на науки, односно доктор на уметности - по завршување на студиска програма во траење од три години и стекнување 180 ЕКТС.

Студиски програми

Член 278

Студиите на Универзитетот се организираат според студиски програми што ги донесува Сенатот, а акредитацијата ја врши надлежен орган во Република Северна Македонија согласно со закон.

Студиските програми ги предлагаат наставно-научните односно научните / наставничките совети на единиците на Универзитетот и органите на придружните членки - на јавните научни установи за втор и трет циклус и на високообразовните установи на верските заедници.

Студиските програми ги усвојува Сенатот по претходно стручно мислење на Ректорската управа.

Предлогот на програмите треба да биде составен во согласност со закон.

Содржина на студиските програми

Член 279

Студиските програми на додипломските, постдипломските и докторските студии се оформуваат според нормативи, стандарди и методологија, кои се прифатени на единствениот европски простор за високо образование така што овозможуваат споредливост со програмите на високообразовните установи во тој простор.

Студиските програми од сите три циклуси студии содржат задолжителни и изборни наставни предмети во соодност согласно со закон.

Задолжителните компоненти што треба да ги содржат студиските програми од првиот, вториот и третиот циклус поблиску се утврдуваат со Правилникот за содржината на студиските програми кој го донесува Националниот совет за високо образование.

Програми за стручно и професионално усовршување

Член 280

На Универзитетот и единиците можат да се организираат различни програми на стручно, односно професионално усовршување во рамките на концептот за доживотно учење согласно со закон.

Форми за стручно, односно професионално усовршување можат да се организираат доколку се обезбедени просторни, кадровски и други услови потребни за нивна реализација.

Програмите од став 1 на овој член се организираат заради усовршување, дополнување, продлабочување и осовременување на знаењето и тие можат да траат континуирано (за подолг временски период) или ad-hoc по потреба.

Програмите од став 1 на овој член ги донесува наставно-научниот, односно научниот совет на единицата, односно надлежно тело на Универзитетот утврдено со програмата за нивното организирање.

Право да ги посетуваат овие програми имаат студенти, лица со завршен прв, втор или трет циклус на студии и лица со завршено средно образование, доколку е тоа утврдено со соодветната програма.

Запишувањето се врши врз основа на конкурс. Учесниците плаќаат надомест за посетување на програмите за стручно, односно професионално усовршување. Висината на надоместот се утврдува со соодветната програма.

Со програмата може да се предвиди проверка на знаењата на лицата што ги посетувале овие програми. Проверката се оценува описно со „положил“, односно „не положил“.

На лицата кои ги посетувале овие програми Универзитетот или единицата им издава потврда, односно сертификат. Сертификатот/потврдата ги потпишува ректорот, односно деканот согласно со став 1 на овој член.

Планот, програмите, начинот на организирање, критериумите и условите на запишување и висината на надоместот се утврдуваат со општ акт на Универзитетот, односно единиците.

Покрај програмите за стручно, односно професионално усовршување на Универзитетот и на неговите единици, можат да се организираат и различни облици на неформално учење согласно со закон.

Доживотно учење

Член 281

Универзитетот организира програми на доживотно учење, користејќи пред се иновативни методи и инструменти за подучување и учење (користење нови технологии, далечинско учење и сл.) и користејќи ги просторот и опремата на Универзитетот, кои се на располагање во време на дневната и седмичната настава.

Член 282

Доживотното учење ги има следниве цели:

1. стекнување формална универзитетска диплома;

2. добивање потврда за успешно завршување на специфични програми за обука (почетни и континуирани), или
3. надополнување или освежување на компетенциите од одредена област, наменето за поранешни студенти.

Програмите за доживотно учење, кои имаат за цел стекнување формална универзитетска диплома, можат да бидат дел од односните редовни универзитетски програми, но не можат да бидат нивна алтернатива.

Системот на оценување на програмите за доживотно учење исто така се базира врз ЕКТС-кредити/поени и резултати од учењето.

Претходното учење, формално и неформално, се признава од страна на Универзитетот и на овие студенти им се доделуваат соодветен број ЕКТС-кредити, кои ќе им послужат или како основа за упис на универзитетска програма (редовна или доживотна), или како елемент во рамките на овие програми.

Детални инструкции, критериуми, стандарди и процедури за програмите за доживотно учење се уредуваат со акт на Сенатот.

Студиска програма за заедничка диплома

Член 283

На Универзитетот и на единиците може да се прифати и изведува студиска програма за стекнување на заедничка диплома согласно со закон.

Постапката за нејзино донесување е иста како постапката за усвојување студиска програма утврдена со член 279 од овој Статут.

Студиски програми на регулирани професии

Член 284

На Универзитетот се организираат студиски програми за стекнување на знаење на сите циклуси на студии за регулирани професии наведени во Законот за високото образование.

Спецификите на одредена регуларна професија се уредуваат со посебен правилник согласно законот и соодветните меѓународни директиви.

Пренесување на кредити

Член 285

Кредитите можат да се пренесуваат од една на друга иста, слична или различна студиска програма во рамките на еден универзитет, односно од еден на друг универзитет, односно од една на друга самостојна високообразовна установа.

Критериумите и условите за пренесување на кредитите и условите за преминување помеѓу студиските програми поблиску се утврдуваат со општ акт што го донесува Сенатот на Универзитетот.

УСЛОВИ И НАЧИН НА ЗАПИШУВАЊЕ НА СТУДЕНТИ

Член 286

Запишување на студентите се врши врз основа на јавен конкурс што го објавува Универзитетот, во дневен весник на македонски јазик и во дневен весник на албански јазик, и

на интернет страната на Универзитетот а по добиена согласност од Владата на Република Северна Македонија, за што Одлука донесува Ректорската управа на Универзитетот.

Достапност на високото образование на Универзитетот

Член 287

Универзитетот обезбедува пристап до студиските програми на Универзитетот под еднакви услови и селекција на кандидатите за упис, врз принципот на рамноправност на сите кандидати, без оглед на раса, боја на кожа, пол, јазик, вера, политичко или друго уверување, етничко, национално или социјално потекло, имот, раѓање, општествена положба, инвалидност, сексуална ориентација и возраст.

Универзитетот, во конкурсот ги утврдува критериумите врз основа на кои врши селекција и избор на кандидатите за запишување на студиите.

Права на странските државјани

Член 288

Странските државјани можат да се запишуваат на студии на Универзитетот и ќе плаќаат партиципација и школарина во висина утврдена со одлука на Сенатот на Универзитетот.

Запишување на лица кои не завршиле еднакво образование во странство

Член 289

Право за запишување на трите циклуси универзитетски студии имаат и лица кои не завршиле еднакво образование во странство.

Оцена за исполнување на условите за запишување, односно подобност на стекнатото образование во странство за продолжување на образованието, за секој кандидат посебно, врши соодветна комисија на Универзитетот, односно на единицата.

По извршеното вреднување на стекнатото нееднакво образование во странство, комисијата донесува одлука со која:

- се утврдува дека кандидатот ги исполнува условите за запишување, односно за продолжување на универзитетските студии;
- се утврдува дека кандидатот е потребно да полага диференцијални испити, односно делови од предметни програми;
- се утврдува дека кандидатот не ги исполнува условите за запишување, односно за продолжување на универзитетските студии.

ОБЕМ НА СТУДИИТЕ И ПРОВЕРКА НА ЗНАЕЊЕ

Почеток и завршување на студиска година

Член 290

Студиската година почнува на 1 октомври, а завршува на 30 септември следната година и се дели на два семестра, зимски и летен.

Наставата во зимскиот семестар започнува на 1 октомври и трае до 15 јануари следната година, а наставата во летниот семестар започнува на 15 февруари и трае до 1 јуни.

Универзитетскиот календар за наредната академска година се донесува од страна на Ректорската управа, најмалку пет месеци пред почетокот на наредната академска година и го објавува преку своите гласила (огласна табла, интернет-страница и слично).

Универзитетскиот календар ги содржи рамковните одредби за почетокот и крајот на студиската година, термините за одржување на наставата, испитите и државните и универзитетските празници.

Врз основа на универзитетскиот календар, наставно-научниот, односно научниот совет на единиците донесува календар за наредната академска година и го објавува преку своите гласила, најмалку три месеци пред завршување на тековната студиска година.

Проверка на знаењето

Член 291

Проверката на знаењето на студентот по наставните предмети се врши континуирано во текот на наставно-образовниот процес и се изразува во поени.

За исполнување на обврските за полагање на испитот (по делови или во целина), студентот добива оценка, изразена во броеви од 5 (пет) до 10 (десет), при што оценката 5 (пет) означува недоволен успех.

Испитот по еден наставен предмет, пред предметниот наставник, се полага најмногу 3 (три) пати.

Четвртиот пат по барање на студентот испитот се изведува пред комисија, составена од 3 (три) члена од наставници од исто или сродно наставно - научно подрачје. Комисијата ја формира деканот, односно директорот.

Наставникот кај кого полагал студентот не е член на комисијата од претходниот став на овој член.

Студент којшто и по трет пат не успеал да го положи испитот е должен во наредната академска година повторно да го запише тој предмет.

Студент кој испитот не го полагал и студент кој испитот не го положил, е должен во наредната академска година повторно да го запише тој предмет.

Нумеричкиот систем за оценување се споредува со системот на оценување според ЕКТС, и тоа:

10 => A	A => 10
9 => B	B => 9
8 => C	C => 8
7 => D	D => 7
6 => E	E => 6
5 => F	F, FX => 5

Завршното оценување задолжително се запишува во индексот и во пријавата за завршно оценување.

Просечниот успех на студентот претставува аритметичка средина на оценките од завршното оценување по сите наставни предмети во текот на студиите, вклучувајќи го и завршниот испит.

За секоја проверка на знаењето, континуирано и завршно оценување, студентот поднесува пријава.

Испитни рокови

Член 292

Студентот има право да ги полага предметите во рамките на: зимскиот, летниот и есенскиот испитен рок. Испитните рокови траат најмалку три недели.

Во рамките на предвидените испитни рокови, единиците на Универзитетот можат да определат повеќе од 1 термин за полагање на секој испит.

Ако за одредени предмети се изведува континуирана проверка на компетенциите на студентот во текот на семестарот, носителот на студиската програма (единицата) не треба да ги дава испитните рокови од став 1 на овој член и може да ги дефинира бројот и распоредот на испитните рокови со овој општ акт.

Испитите можат да се организираат непосредно по завршувањето на блок-наставни содржини, односно преку колоквиуми ако се предвидени во предметната програма, а крајната оценка се утврдува на завршниот испит во редовна испитна сесија.

Во крајната оценка се вкалкулирани постигањата на студентот во текот на континуираното оценување.

Испитите, или некои други форми на проверка на стекнатите знаења, вештини и способности, се полагаат по сите предмети што студентот ги запишал, и тоа по градивото утврдено според студиската програма.

На испитот може да се подложи оној студент што ги има задоволено сите пропишани обврски утврдени според студиската програма на конкретниот предмет.

За секој студент се води испитна документација.

Право на увид во испитната документација имаат студентот и лице кое може да докаже дека има правен интерес (родител/старател).

Јавни исправи

Член 293

Дипломата, индексот и студентската легитимација ги издава Универзитетот.

Уверението го издава единицата, односно научниот институт.

Индексите ги потпишува Деканот на факултетот, по претходно потврдена листа од страна на овластено лице од Ректорот.

Дипломата се потпишува од ректорот и деканот на единицата, а студентската легитимација и уверението ги потпишува деканот на единицата, односно директорот на научниот институт.

За вистинитоста и законитоста на издадените јавни исправи е одговорен деканот на единицата, односно директорот на научниот институт и на придружната членка.

Уверението, студентската легитимација и студентскиот индекс за припадниците на заедницата која зборува службен јазик различен од македонскиот јазик, а го зборуваат најмалку 20% од граѓаните, а кои наставата ја следат на службен јазик различен од македонскиот јазик, се издава на македонски јазик и кирилско писмо и на јазикот и писмото на таа заедница.

Член 294

На студентот, со завршување на сите обврски утврдени со студиската програма во кој било циклус студии на високо образование, универзитетот и единицата на Универзитетот, согласно евиденцијата што се води за него му издаваат диплома.

Составен дел на дипломата е и додатокот на дипломата.

Дипломата и додатокот на дипломата за припадниците на заедницата која зборува службен јазик различен од македонскиот јазик, а го зборуваат најмалку 20% од граѓаните, а кои наставата ја следат на службен јазик различен од македонскиот јазик, се издава на македонски јазик и кирилско писмо и на јазикот и писмото на таа заедница.

Член 295

На студент кој се стекнал со диплома, може да му се одземе издадената диплома и стекнатиот стручен, односно научен назив под услови и постапка за одземање диплома со Правилник што го донесува Универзитетот.

Заштита на личните податоци на студентите

Член 296

Евиденцијата со личните податоци за студентите се води согласно со Законот за високото образование и другите прописи што ја регулираат заштитата на личните податоци.

Евиденцијата се води во материјална форма. Истовремено, евиденцијата може да се води и во електронска форма.

Обрасците потребни за евиденција и обрасците на кои се запишуваат податоците од евиденцијата ги издава Универзитетот.

Член 297

За потребите за евиденција, студентска мобилност и регулација на статусот на студентите, Универзитетот издава и други обрасци пропишани со акт на Ректорската управа.

Евиденцијата од овој член се води во материјална форма. Истовремено, евиденцијата може да се води и во електронска форма.

Обрасците потребни за евиденција и обрасците на кои се запишуваат податоците од евиденцијата од став 1 на овој член ги издава Универзитетот.

Примена на одредбите од правилниците за условите, критериумите и правилата за запишување и студирање на трите циклуси на студирање

Член 298

Поблиски одредби за оваа глава се содржани во правилниците за условите, критериумите и правилата за запишување и студирање на трите циклуси на студирање, кои ги донесува Сенатот на универзитетот.

НАУЧНА И СТРУЧНА РАБОТА

Научноистражувачка и применувачка, односно апликативна дејност

Член 299

На Универзитетот се организира научноистражувачка и применувачка, односно апликативна дејност, согласно со основната мисија на Универзитетот, која ги обезбедува целокупноста и потребниот стандард и квалитет на образовниот и истражувачкиот процес, согласно со закон, овој Статут и со долгогодишната традиција.

Член 300

Универзитетот врши научно-истражувачка, применувачка односно апликативна работа со цел развивање на науката и творештвото, унапредување на дејноста на високото образование, односно унапредување на квалитетот на наставата и усовршување на кадарот, воведување на студентите во научноистражувачка работа, како и создавање материјални услови за работа и развој на Универзитетот согласно со Законот за високото образование и овој Статут.

Член 301

Научноистражувачката и применувачката, односно апликативната дејност се остварува на Универзитетот и на единиците на Универзитетот.

Член 302

Слободата на научното, уметничкото и стручното истражување и творештво, како и на меѓусебната соработка и здружување, е академска слобода, која, согласно со закон и со Уставот на Република Северна Македонија, им припаѓа на сите членови на академската заедница.

Научната и стручната истражувачка дејност е темелно право и обврска на вработените на Универзитетот и на неговите членови избрани во наставно-научни и уметничко-наставни звања, научни работни места и соработнички звања, утврдени со овој Статут и другите акти.

Истражувачката работа на вработените од став 2 на овој член се остварува преку:

1. преземање договорни обврски и работи на истражувачки програми, проекти, анализи, експертизи, применувачка, односно апликативна дејност;
2. индивидуално истражување и творештво.

Член 303

Универзитетот ја поддржува постојаната и професионална (истражувачка и стручна) дејност на своите вработени и студенти од општ интерес и јавно ги претставува и ги објавува резултатите од таквата дејност.

Вработените со својата дејност од став 1 на овој член не смеат да дејствуваат спротивно на остварувањата на темелните задачи и мисија на Универзитетот утврдени со овој Статут, ниту можат да ги употребуваат името и знакот на Универзитетот за комерцијални цели.

Правата од интелектуалната сопственост создадена при вршењето на научната, истражувачката и стручната дејност се остваруваат согласно со закон, овој Статут и другите акти.

Универзитетот и сите вработени во него треба да ги почитуваат правата од интелектуална сопственост на трети лица.

Предлагање програми, проекти, анализи и експертизи

Член 304

Единиците или група вработени предлагаат и договараат научни и уметнички програми и проекти, како и анализи и експертизи (проекти) со писмена согласност или одобрение од ректорот или од деканот, односно директорот.

Проектите од став 1 на овој член треба да ги задоволат критериумите на истражувачка и/или стручна работа на Универзитетот.

Договарање и реализација на програми, проекти, анализи и експертизи

Член 305

Договорот за изведување проект го потпишуваат, покрај нарачателот, предлагачот, односно раководителот на проектот и носителот на активностите (ректорот или раководителот на единицата).

Организациската, административната, техничката или другите видови помош на изведувачите на проектот, во зависност од видот на активноста, ги обезбедува Универзитетот или негова единица, односно договорниот нарачател во согласност со одредбите од договорот.

Центар за трансфер на технологија, истражувачки центри

Член 306

Заради континуирано унапредување на науката и истражувањата, заемна поврзаност на науката и образованието, унапредување на домашната и на меѓународната соработка во трансферот на знаења, обука, апликација и унапредување на користењето на резултатите од истражувањата, поврзување на идеи, технологии и креативната сила на Универзитетот со стопанството, како и комерцијални истражувања, Универзитетот може да основа центри како внатрешни организациони единици, установи или трговски друштва согласно со закон и со овој Статут (центар за трансфер на технологија, истражувачки центри и сл.).

МЕЃУНАРОДНА СОРАБОТКА

Член 307

Универзитетот остварува меѓународна соработка.

Меѓународната соработка опфаќа: учество во меѓународни проекти; остварување соработка со: университети, национални и други академии, бизнис-заедницата, јавни и приватни институти и центри и други субјекти, заради унапредување на високообразовната, научноистражувачката и применувачката, односно апликативната дејност; размена на научни и стручни публикации, научни информации; учество на научни средби, симпозиуми, конференции; организирање меѓународни студиски програми и унапредување на европската димензија во високото образование; организирање зимски/летни университети; организирање студии надвор од Република Северна Македонија; мобилност на студенти и на наставници; учество во меѓународни програми, асоцијации и сл; и изведување други високообразовни, научни и применувачки, односно апликативни активности.

Член 308

Меѓународната соработка се остварува врз основа на програма што ја донесува Сенатот.

Програмата содржи: цели на меѓународната соработка, видови соработка (мобилност на студенти и на наставници, размена на искуства и знаења, техничко-технолошки развој, стручно усовршување на подмладокот на Универзитетот, организирање студии надвор од Република Северна Македонија и сл.), учесници, финансиска конструкција за реализација и други елементи од значење за остварување на соработката.

Член 309

Предлози за остварување на меѓународната соработка доставуваат и единиците во состав на Универзитетот.

Меѓународната соработка Универзитетот може да ја остварува и преку единиците во својот состав.

Член 310

Универзитетот е поврзан со интранет-мрежа преку која се остварува размена на потребните информации и слично.

Член 311

Условите, начинот и постапката за учество во проекти и нивната реализација, за соработка со установи, институции и други субјекти, менаџирањето на проекти и други прашања од доменот на меѓународната соработка се регулираат програма на Сенатот.

Член 312

За меѓусебната соработка и за вклучувањето на Универзитетот во меѓународната универзитетска мрежа, Универзитетот склучува со другите универзитети посебни билатерални и мултилатерални договори, спогодби и договори во кои поточно се определуваат формите и начините на меѓусебната соработка.

Член 313

Институционална поддршка на меѓународната соработка се обезбедува преку формирање канцеларии, центри и други форми на организирање на Универзитетот, со акт на Сенатот.

Член 314

Одредбите од оваа глава соодветно се применуваат и за меѓууниверзитетската соработка во земјата.

ИЗДАВАЧКА ДЕЈНОСТ

Член 315

Издавачката дејност на Универзитетот се остварува преку годишни и долгорочни издавачки планови, кои ги донесува Сенатот.

Издавачката дејност се остварува преку издавање учебници, учебни помагала, монографии, студии, списанија, годишници, зборници, гласила на Универзитетот и друга прирачна литература, како и преку издавање соодветни обрасци за потребите на Универзитетот.

Член 316

Единствените основи на издавачката дејност на Универзитетот и на единиците поблиску се утврдуваат со правилник што го донесува Сенатот.

НАСТАВНО-НАУЧНИ, НАУЧНИ И СОРАБОТНИЧКИ ЗВАЊА

Наставно-научни звања

Член 317

Наставно-научните звања се утврдени со Законот за високото образование.

На факултетите и научните институти наставниот, односно научниот кадар може да биде избран во следниве наставно научни, односно научни звања: доцент/научен соработник, вонреден професор/виш научен соработник, редовен професор/научен советник.

На Универзитетот можат да се ангажираат лектори или наставници од странство како родени говорители за изведување на наставната дејност. Условите и постапката за ангажирањето на овие лица, како и нивните права и обврски, се утврдуваат со правилникот за посебните услови и постапка за избор во наставно-научни наставно стружни, научни наставни и соработнички звања.

Наставниците во наставно-научни звања се избираат во наставно-научни области утврдени со Класификацијата на научно-истражувачки подрачја, полиња и области (Меѓународна Фраскатиева класификација).

Член 318

Договорот за вработување на лица избрани во звања го потпишуваат ректорот или лице овластено од ректорот од една страна и избраното лице во звање од друга страна.

Универзитетот води евиденција на лицата избрани во звања, а документацијата, согласно со Законот за работните односи, се чува на соодветната единица.

Соработнички звања - Асистенти, уметнички и стручни соработници

Член 319

На факултетите и научните институти можат да се избираат лица во соработничко звање асистенти.

За асистент може да биде избрано лице кое освен општите услови предвидени во законот за високото образование ќе достави и меѓународно признат сертификат издаден од официјален европски тестатор, член на здружението ALTE на европски тестатори (TOEFL најмалку 74 бода за електронско полагање преку компјутер, IELTS најмалку 6 бода, BULATS или APTIS на B1 ниво не постари од две години од денот на издавањето).

Стручните соработници се избираат за помош во одржување на лабораториски вежби и тие можат да бидат лаборанти, виши лаборанти и сл.

Асистенти, уметнички и стручни соработници учествуваат во наставно-образовниот процес на единицата на Универзитетот во реализација на вежби.

Асистентите се избираат за научни, односно уметнички области, утврдени со Класификацијата на научно-истражувачки подрачја, полиња и области (Меѓународна Фраскатиева класификација).

Асистентите се избираат за време од три години.

Асистентите имаат право на уште еден избор во истото звање во институцијата.

Член 320

Изборот во наставно-научни, наставно-стручни, наставни соработнички звања се врши согласно критериумите и општите услови утврдени со Законот за високото образование и според посебните услови утврдени со правилникот на Универзитетот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, наставно-стручни, наставни соработнички звања.

Демонстратори

Член 321

На единиците на универзитетот на кои се организира настава од прв циклус студии можат да се избераат демонстратори согласно условите од Законот за високото образование и посебните услови и постапка пропишана со општ акт на Универзитетот и/или единицата како помошници во одржување на вежби.

За секој наставен предмет каде има потреба, како помошници во наставно-образовниот процес на првиот циклус на студии каде што има соработници може да се избира по еден демонстратор, а за наставен предмет каде што нема соработници може да се избираат и по двајца демонстратори.

За избор на демонстратори се распишува интересен оглас кој се објавува на веб-страницата на Универзитетот.

Изборот на демонстратор по претходно објавениот интересен оглас се врши од страна на наставно – научниот совет на факултетот.

Демонстраторот му помага на предметниот наставник и на соработникот во наставно – образовниот процес на начин и во обем предвидени во студиската програма во која што спаѓа предметот, односно областа за која се избира демонстраторот.

Демонстраторот учествува во наставно-образовниот процес под непосредно раковоство на предметниот наставник.

Висината на надоместокот се определува со одлука на Ректорската управа на Универзитетот согласно расположливите средства.

Предвремен престанок на изборот во звање

Член 322

На лицето избрано во наставно-научно, наставно-стручно, наставно и соработничко звање може да му престане работниот однос и пред истекот на времето за кое е избрано ако се утврди дека подолго време не ги исполнува обврските, ако ги попречува законските и статутарните активности на високообразовната установа или ги попречува другите членови во остварувањето на нивните права и извршувањето на должностите во високообразовната установа, ако престанале да постојат основните услови врз основа на кои е извршен изборот и други дисциплински престапи.

Член 323

Иницијатива за предвремено престанување на изборот, а со тоа и на работниот однос може да поведе деканот на факултетот, односно директорот на научниот институт, органот на внатрешната организациона единица на факултетот, односно институтот или најмалку пет наставно-научни, односно научни работници од факултетот, односно институтот.

Член 324

Иницијативата од претходниот член од овој Статут ја разгледува наставно-научниот совет на факултетот, односно научниот совет на институтот односно наставничкиот совет на високата стручна школа.

Доколку наставно-научниот совет на факултетот, односно научниот совет на институтот ја прифати иницијативата, формира комисија составена од тројца редовни професори, од кои двајца се од соодветната наставно-научна област во која е избран кандидатот, со задача да изготви реферат за предвремено престанување на изборот.

Член 325

Одлука за престанок на изборот и работниот однос пред истекот на времето за кое е избрано лицето во наставно-научно, наставно-стручно, наставно и соработничко звање донесува наставно-научниот совет со двотретинско мнозинство од вкупниот број членови, врз основа на рефератот на комисијата.

Член 326

Лицето од претходниот член има право на приговор до органот кој одлучувал за престанокот на изборот.

Член 327

Ако приговорот биде одбиен, лицето има право на жалба до универзитетскиот сенат, кој формира комисија од три члена, составена од редовни професори од иста или сродна научна област од која е подносителот на жалбата, од кои најмалку два члена се од друга високообразовна установа.

Комисијата поднесува реферат во кој дава оценка за постоењето основи за престанок на изборот и работниот однос.

Сенатот одлуката по жалбата ја донесува со мнозинство од вкупниот број членови.

Одлуката на универзитетскиот сенат е конечна.

Против одлуката на сенатот може да се покрене судска постапка.

Право на вршење дејност на друга високообразовна установа

Член 328

Лице од една единица на Универзитетот може да врши високообразовна дејност на друга единица на универзитетот, на иста или сродна наставно-научна област.

Лице од Универзитетот може да врши високообразовна, односно уметничка дејност на друга единица на друг универзитет, односно самостојна висока стручна школа, во звањето во кое е избрано, на иста или сродна наставно-научна, односно уметничка област, врз основа на предлог на наставно-научниот совет, односно научниот совет на единицата, согласност дава Сенатот.

Сенатот при одлучувањето за давање согласноста од став 2 од овој член поаѓа од тоа дали со другиот универзитет е склучен договор за соработка, дали ангажирањето на наставникот ќе го наруши нормалното одржување на наставата на матичниот факултет и дали севкупното ангажирање на наставникот е во рамките на законот.

Визитинг-професори

Член 329

По покана од наставно-научниот совет, односно научниот совет на единица на Универзитетот, за која претходно одобрение дава Ректорската управа, признати научници и истакнати уметници од земјата и странство можат како гости, без распишување на конкурс, да извршуваат високообразовна и научноистражувачка дејност за одредено време.

Визитинг-професорот може да престојува најмногу две последователни академски години.

Визитинг-професорот не може да врши оценување на студентите.

Условите под кои се врши дејноста од став 1 на овој член се утврдуваат со договор склучен помеѓу Универзитетот и визитинг-професорот.

Афирмирани научници, стручњаци од практиката и уметници

Член 330

Афирмирани научници, стручњаци од практиката и уметници, без оглед на исполнетоста на условите утврдени со закон и актите на Универзитетот за избор во звање, по покана и одлука на наставно-научниот, односно научниот совет на единица, за која согласност дава Ректорската управа, можат како специјалисти и експерти да изведуваат настава за одделни делови од наставен предмет.

Предлогот за ангажирање на афирмираните научници, стручњаци од практиката и уметниците, го дава единицата на Универзитетот.

Предлогот за ангажирање треба да содржи:

- биографија на научникот, стручњакот од практиката или уметникот;
- кратко образложение зашто се бара ангажирањето и кои се очекуваните резултати од таквото ангажирање за студентите;
- список на тематските единици од предметната програма на соодветниот предмет за кои се бара ангажирањето;
- учебната година и времето за кое ќе се ангажира.

По предлогот за ангажирање на научникот, стручњакот од практиката или уметникот, одлука донесува Ректорската управа на Универзитетот.

Лицата од став 1 на овој член треба да ги исполнуваат следниве услови:

- да имаат завршено најмалку прв циклус универзитетски (академски) студии;
- да имаат потврдени резултати од областа во која се ангажираат да изведуваат настава и
- да достават програма за реализација на стручните аспекти за прашањата и проблемите од наставниот предмет.

Лицата од став 1 на овој член не можат да вршат оценување на студентите.

Лицата од став 1 на овој член наставата ќе ја изведуваат во координација и соработка со предметниот наставник најмногу еден семестар. Во исклучителни можности, може да се ангажира и подолго од еден семестар.

Со лицата од став 1 на овој член, Универзитетот склучува договор со кои се уредуваат меѓусебните права и обврски.

Со договорот се утврдува: учебната година и семестарот во кои се ангажираат афирмираните наставници, стручњаци од практиката и уметници, тематските единици од предметната програма, бројот на часови за кои се ангажираат и др.

Насловни звања

Член 331

За избор во насловно звање одлучува наставно-научниот совет, доколку на единицата се утврди потреба за ангажирање лице во наставно-образовниот процес а за кое нема слободно место.

Афирмирани научници, стручњаци од практиката, уметници надвор од Универзитетот, доколку се избрани во насловни звања, можат да изведуваат високообразовна дејност во обем од најмногу 30% од редовните работни обврски на соодветното редовно звање.

Поблиски одредби за видот и обемот на учеството во вршењето на високообразовната дејност на лицата избрани во насловни звања утврдува наставно-научниот совет.

Почесен професор **Услови за доделување на звањето почесен професор**

Член 332

На истакнат професор од универзитет во Република Северна Македонија и од странство, кој дал посебен придонес за развојот на високо-образовната дејност, по предлог на единица на Универзитетот, може да му се додели звање - почесен професор (professor honoris causa) на Универзитетот ако:

1. со својата наставно-образовна, научноистражувачка и апликативно-стручна дејност има потврдена меѓународна афирмација и углед;
2. дал придонес во создавањето наставни и наставно-научни кадри на Универзитетот;
3. учествувал во наставата на додипломски и постдипломски студии и бил ментор во изработката на магистерски и докторски дисертации на Универзитетот;
4. учествувал во заеднички научноистражувачки проекти на Универзитетот и факултетот, односно научниот институт на Универзитетот;
5. придонел за воспоставување и развивање на меѓународната соработка на Универзитетот во светот, со вклучување наставно-научни работници од факултетот или научниот институт во изработка на научни проекти, учество на научни собири, членство во научни и образовни институции и асоцијации и слично;
6. придонел во создавањето и јакнењето на материјалните и финансиските претпоставки за забрзан развој на високообразовната, научноистражувачката, уметничката и применувачката, односно апликативната дејност.

Постапка за доделување на звањето почесен професор

Член 333

Предлог за доделување на звањето почесен професор поднесува наставно-научниот совет, односно научниот совет на единицата.

Предлогот, на заедничка седница, го разгледуваат Комисијата за соработка со универзитетите во земјата и во странство и Комисијата за настава и наука.

Комисиите од претходниот став на овој член донесуваат одлука за прифаќање или одбивање на предлогот.

Доколку предлогот биде прифатен, наставно-научниот совет, односно научниот совет на единицата формира рецензентска комисија.

Рецензентската комисија изготвува извештај со предлог.

Извештајот со предлогот на рецензентската комисија се објавува во Билтенот на Универзитетот.

Предлогот и извештајот се доставуваат до Ректорската управа, која дава мислење до Сенатот.

Одлука за доделување на звањето почесен професор донесува Сенатот. Одлуката на Сенатот е конечна.

Почесен доктор на науки

Член 334

Лицата кои придонеле за развојот на научната мисла, културата или на друг начин придонеле за развојот на високото образование и науката, по предлог на единица на Универзитетот или ректорот, Универзитетот може да им додели титула почесен доктор на науки (doctor honoris causa) на Универзитетот.

Член 335

Одредбите од овој Статут за постапката за доделување на звањето почесен професор соодветно се применуваат и за доделување на титулата почесен доктор.

Постапка за доделување на титулата почесен доктор, по предлог на ректорот

Член 336

Предлог за доделување на титулата почесен доктор може да поднесе и ректорот на Универзитетот.

Врз основа на предлогот од претходниот став на овој член, Комисијата за соработка со универзитетите во земјата и во странство, Комисијата за настава и наука изготвуваат извештај со предлог.

Извештајот со предлогот од претходниот став на овој член се објавува во Билтенот на Универзитетот.

Предлогот и извештајот се доставуваат до Ректорската управа, која дава мислење до Сенатот.

Одлука за доделување на звањето почесен доктор донесува Сенатот.

Одлуката на Сенатот е конечна.

Заеднички одредби за почесен професор и почесен доктор

Член 337

Сенатот донесува одлука за доделување на звањето почесен професор, односно титулата почесен доктор на науки на Универзитетот „Мајка Тереза“ во Скопје.

Член 338

Промоцијата за доделување на звањето почесен професор на Универзитетот и за доделување на титулата почесен доктор на науки на Универзитетот ја врши ректорот на Универзитетот.

На промоцијата, на лицата од став 1 им се доделува диплома.

Член 339

Промовирањето на почесен професор, односно почесен доктор на науки се врши јавно и на свечен начин и со него претседава ректорот.

На промовираниот почесен професор, односно почесен доктор на науки, ректорот му врачува диплома.

Дипломата за почесен професор, односно почесен доктор на науки ја потпишуваат ректорот на Универзитетот и деканот, односно директорот.

Кога предлагач е ректорот, дипломата ја потпишува само ректорот.

Член 340

Дипломата содржи: назив на факултетот, односно научниот институт, кој го доставил предлогот за доделување на звањето почесен професор, односно титулата почесен доктор, кратко образложение поради што се доделува звањето, односно титулата и денот на донесувањето на одлуката.

Член 341

Службата на Универзитетот води книга на евиденција за почесни професори и почесни доктори на науки на Универзитетот.

Професор емеритус Постапка за доделување на звањето професор емеритус

Член 342

Предлог за доделување на звањето професор емеритус поднесува наставно-научниот совет, односно научниот совет на единицата.

Предлогот, на заедничка седница, го разгледуваат Комисијата за настава и Комисијата за наука.

Комисиите од претходниот став на овој член донесуваат одлука за прифаќање или одбивање на предлогот.

Доколку предлогот биде прифатен, наставно-научниот совет, односно научниот совет на единицата формира рецензентска комисија.

Рецензентската комисија изготвува извештај со предлог.

Извештајот со предлогот на Рецензентската комисија се објавува во Билтенот на Универзитетот.

Предлогот и извештајот се доставуваат до Ректорската управа, која дава мислење до Сенатот.

Одлука за доделување на звањето професор емеритус донесува Сенатот.

Одлуката на Сенатот е конечна.

Платено и неплатено отсуство и сабатна година

Член 343

На лице избрано во наставно-научно, научно и соработничко звање, на секои пет години, единицата може да му одобри платено отсуство во траење до една година, односно неплатено отсуство во траење до три години заради стручно, односно научно усовршување во соодветната научна, односно уметничка област или за престој на високообразовна, научна или уметничка установа со статус во наставно-научно или научноистражувачко звање.

Отсуството од став 1 на овој член може да се одобри под следниве услови:

- наставникот, односно соработникот отсуството да го користи за научно, односно стручно усовршување и за развој на областа во која е избран;
- за наставникот, односно соработникот да е обезбедена соодветна замена;
- со отсуството на наставникот, односно соработникот да не се нарушува процесот на образовна дејност на единицата и Универзитетот во целина и

- во други оправдани случаи за кои ќе оцени Ректорската управа по предлог на единицата и по писмено барање на наставникот, односно соработникот.

Во случај на неплатено отсуство му мируваат правата и обврските од работниот однос и правата и обврските од звањето.

При давањето согласност за отсуство, наставно-научниот совет, односно научниот совет е должен да обезбеди замена.

Лице избрано во наставно-научно, односно научно звање на шест години извршена работа има право на продлабочување на усовршувањето на подрачјето, кое е предмет на негово истражување, во вкупно траење од најмногу 12 месеци.

Во тој рок педагошката обврска се прераспоредува на други соодветни лица, така што на лицата на кои се прераспоредува, таа не може да се зголеми повеќе од една третина ако имаат полн фонд согласно со нормативите и стандардите.

Постапката за користење на правата од овој член поблиску се уредува со општ акт на единицата.

Член 344

За време на користењето на платеното отсуство, наставниците, односно соработниците добиваат плата, односно надоместок во висина на средствата определени со Буџетот на Република Северна Македонија.

Член 345

По завршување на платеното отсуството, наставникот, односно соработникот е должен да остане на работа на Универзитетот, двојно подолго време од времето што го користел за отсуството.

Престанок на работен однос

Член 346

На вработен во Универзитетот работниот однос му престанува ако:

1. не ги исполнува условите за реизбор во звање;
2. го исполнува условот за пензионирање
3. по негово барање и
4. во случај на смрт

Ангажирање во настава на пензионирани професори

Член 347

Редовен професор во пензија може да изведува настава во трет циклус на студии, да биде ментор на докторски студии како и да работи на научноистражувачки проект, под следниве услови:

- предметот на кој бил избран да е застапен во студиската програма на еден од трите циклуса на студии;
- да не постои наставник во работен однос по тој предмет и
- да е раководител или член на работниот тим за изработка на научноистражувачки проект

Потребата за ангажирањето ја утврдува наставно-научниот совет, односно научниот совет на единицата, за секоја академска година.

Одлука за ангажирање на редовен професор во пензија за негово вклучување во изведување на наставата на трите циклуса на студии или за учество во научноистражувачки проект донесува Ректорската управа на Универзитетот.

Обемот на неговото учество се утврдува со одлуката за неговата потреба и со договор помеѓу единицата и лицето од став (1) на овој член.

Пензионираниите лица имаат право да ги користат библиотечните фондови на Универзитетот и на единиците.

Со лицето од став 1 на овој член, ректорот склучува договор со што се уредуваат меѓусебните права и обврски.

САМОЕВАЛУАЦИЈА НА УНИВЕРЗИТЕТОТ

Самоевалуација

Член 348

За проценка на квалитетот на академскиот кадар, научноистражувачката дејност и студиските програми на Универзитетот, се спроведува систем на самоевалуација.

Самоевалуацијата се спроведува на интервали од најмногу три години.

Во постапката за самоевалуација се зема предвид и анкетата на студентите која се врши два пати годишно на крајот на секој семестар.

Анкета на студентите ја спроведува единицата на Универзитетот на начин утврден со актот од став 5 на овој член.

Самоевалуацијата на Универзитетот и единиците се врши според Упатство за самоевалуација и обезбедување и оценување на квалитетот на Универзитетот, кое го донесува Сенатот во согласност со Правилникот за стандардите и постапката за надворешна евалуација и самоевалуација што го донесува Националниот совет за високообразование и научноистражувачка дејност и прифатените постапки и стандарди и водичот (насоките) за обезбедување на квалитет усвоени од европските институции.

Самоевалуацијата на Универзитетот ја врши Комисија за самоевалуација на Универзитетот. Универзитетот може да формира организациона единица за самоевалуација во согласност со овој Статут и закон.

Самоевалуацијата на единицата ја врши комисија за самоевалуација на единицата во согласност со овој Статут и со закон.

Самоевалуација на Универзитетот

Член 349

Самоевалуацијата на Универзитетот ја спроведува Комисијата за самоевалуација на Универзитетот, составена од девет члена.

Членовите на Комисијата за самоевалуација на Универзитетот ги избира, со тајно гласање, Сенатот, и тоа шест од редот на наставниците и три од редот на студентите, кои не се членови на Сенатот.

Мандатот на наставниците е три години, а на претставниците на студентите една година.

При изборот на членовите на Комисијата се обезбедува соодветна застапеност на сите наставно-научни области на Универзитетот.

Член 350

Комисијата за самоевалуација на Универзитетот може да формира посебни стручни тимови за согледување на прашањата што се предмет на оцена за одделни наставно-научни области, односно факултети, односно научни институти.

Член 351

Комисијата за самоевалуација на Универзитетот изготвува евалуационен извештај, со оцена на состојбата и со предлози за надминување на констатираните негативни појави во остварувањето на наставно-научниот процес и, најмалку еднаш годишно, го доставува до Сенатот.

Член 352

Во својата работа, Комисијата за самоевалуација на Универзитетот соработува со комисиите за самоевалуација на единиците.

Самоевалуација на единиците

Член 353

За проценка на квалитетот на вршењето на високообразовната дејност, на управувањето, финансирањето, академските и другите активности и нејзините приоритети, единиците вршат самоевалуација.

Самоевалуацијата се врши и преку евалуација на образовни планови и програми и на процесите на настава и учење и научно-истражувачка дејност (во натамошниот текст: евалуација).

Самоевалуацијата се спроведува по студиски програми и на ниво на единицата.

Член 354

Самоевалуацијата на факултетот/единицата ја спроведува комисија за самоевалуација на факултетот/единицата составена од седум члена, од кои пет се избираат од редот на наставниците, а два од редот на студентите.

Самоевалуацијата на ниво на студиска програма ја спроведува поткомисија за самоевалуација на студиската програма составена од пет члена, од кои три се избираат од редот на наставниците и два од редот на студентите.

Мандатот на членовите на комисијата од став 1 и на поткомисиите од став 2 на овој член трае три години, а мандатот на студентите една година, без право на повторен избор.

Наставно-научниот совет, односно советот ги избира, со тајно гласање, членовите на комисијата за самоевалуација, по предлог на членовите на наставно-научниот совет, односно советот и на студентите, како и членовите на поткомисиите за самоевалуација на студиските програми, по предлог на наставниците и студентите од соодветната студиска програма.

Член 355

Комисијата за самоевалуација на единицата и поткомисиите за самоевалуација на студиска програма ја вршат евалуацијата според условите утврдени со овој Статут и Упатството за самоевалуација и обезбедување и оценување на квалитетот на единиците, кое го донесува Сенатот.

Со комисијата за самоевалуација на единицата, односно со поткомисиите за самоевалуација на студиска програма раководи претседател избран од составот на комисијата, односно поткомисијата, од редот на наставниците.

Член 356

Комисијата за самоевалуација на единицата ги анализира и ги оценува:

1. реализацијата на студиските предметни програми;
2. степенот на учество на наставниците, асистентите и студентите во реализацијата на студиските предметни програми;
3. резултатите од полагањето според структурата на студиските програми (задолжителни, изборни, факултативни, општи, специјалистички, теоретски, практични и сл.);
4. резултатите на научноистражувачката дејност;
5. бројот и структурата на студентите;
6. времетраењето на студиските програми и проодноста по учебни години;
7. успехот на студентите според начинот на нивното финансирање (студенти финансирани од државата и студенти со поднесување надоместоци за студирање), според регионалната припадност, националната припадност и сл.;
8. влијанието на опременоста (библиотечен фонд, компјутерска опрема, читалници и сл.) врз ефикасноста во студирањето;
9. влијанието на истражувачката работа врз квалитетот на наставата и студирањето;
10. дејноста на единицата според условите на дадената акредитација и дозволата за вршење високообразовна дејност;
11. работата на поткомисиите за самоевалуација на студиските програми.

Член 357

Поткомисијата за самоевалуација на студиската програма ги оценува и дава оценка за соодветната студиска програма за:

1. реализацијата на студиската програма;
2. степенот на учество на наставниците, соработниците и студентите во реализацијата на студиската програма;
3. резултатите од полагањето според структурата на студиската програма (задолжителни, изборни, факултативни, општи, специјалистички, теоретски, практични, лабораториски и сл.);
4. бројот и структурата на студентите;
5. времетраењето на студиската програма и проодноста по учебни години;
6. успехот на студентите според начинот на нивното финансирање (студенти финансирани од државата и студенти со поднесување надоместоци за студирање), според регионалната припадност, националната припадност и сл.;
7. влијанието на опременоста (библиотечен фонд, компјутерска опрема, читалници и сл.) врз ефикасноста во студирањето;
8. влијанието на истражувачката работа врз квалитетот на наставата и студирањето.

Поткомисијата за самоевалуација на студиската програма изготвува извештај за резултатите од евалуацијата со оценка на состојбата и со предлози за надминување на констатираните негативни појави во остварувањето на студиите на соодветната студиска програма.

Член 358

Комисијата за самоевалуација, врз основа на сопствените истражувања и извештаите на поткомисиите за самоевалуација на студиските програми, изготвува извештај за резултатите од евалуацијата со оценка на состојбата и со предлози за надминување на констатираните негативни појави во остварувањето на дејноста на единицата.

Поткомисијата за самоевалуација на студиската програма го доставува извештајот до комисијата за самоевалуација на единицата и до колегиумот на студиската програма. Комисијата за самоевалуација на единицата го доставува извештајот до наставно-научниот совет, односно советот на единицата и до комисијата за самоевалуација на Универзитетот.

ИНТЕРУНИВЕРЗИТЕТСКА КОНФЕРЕНЦИЈА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

Член 359

Универзитетот е член на Интеруниверзитетската конференција на Република Северна Македонија.

Член 360

При изборот на членови во составот на Интеруниверзитетската конференција се води сметка да бидат застапени претставници од различни наставно-научни области.

ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 361

Актите утврдени со овој Статут ќе се донесат во рок од шест месеци од влегување во сила на овој Статут.

Член 362

Единиците на Универзитетот се должни да ги донесат статутите и општите акти утврдени со Законот за високото образование.

Член 363

Составот и бројот на членовите на Сенатот, согласно со одредбите од овој Статут, ќе се усогласат со конституирањето на новиот Сенат што ќе се изврши по истекот на мандатот на членовите на постојниот Сенат.

Член 364

Мандатот на претставниците на студентите во органите и телата на Универзитетот и на факултетите продолжува до изборот на претставници од страна на Универзитетското и факултетското студентско собрание, но не подолго од рокот утврден со Законот за високото образование.

Член 365

Со денот на влегување во сила на овој Статут престануваат да важат одредбите од Статутот на Универзитетот „Мајка Тереза“ во Скопје број: 0101-507/3 од 05.04.2018.

Член 366

Овој статут влегува во сила со денот на објавувањето во електронското издание на „Универзитетски гласник“ на Универзитетот, а ќе се објави по добивање согласност од Собранието на Република Северна Македонија.

Претседавач на Сенат,
Prof. dr. Aziz Pollozhani

89